

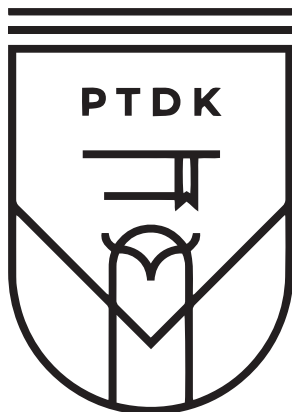

PARTIUMI TUDOMÁNYOS
DIÁKKÖRI KONFERENCIA

KIVONATOS FÜZET

Nagyvárad,
2026. május 15.

29. Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia

29. | PARTIUMI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

KIVONATOS FÜZET
2026. május 15.
Partiumi Keresztény Egyetem
Nagyvárad

Szerkesztette és tördelte: Székedi Levente

Borító: Miklós Anna

Arculati terv: Bege Zoltán

Partium Kiadó, 2026

PTDK Szervezőbizottság

Misik Réka főszerző, a PKE HÖK képviselője

Dr. Debrenti Edith docens, tudományos igazgató

Dr. Székedi Levente adjunktus, TDT-felelős

Dr. Gál Katalin adjunktus, Partiumi Tehetséggondozó és Karrier-Tanácsadó
Központ

Dr. Horváth Gizella egyetemi tanár, Művészeti Tanszék

Dr. Szilágyi-Varga Zsuzsa tanársegéd, Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék

Dr. Pásztor Rita adjunktus, Humántudományi Tanszék

Dr. Szász Erzsébet docens, Gazdaságtudományi Tanszék

A PTDK csapat további tagjai

Nyíri Enikő, PR és kommunikációs felelős

Szabó Tibor informatikus, az online felület programozója

Miklós Anna, dizájner

A PKE HÖK szervezői

Szekciófelelősök

Dr. Veres Ottilia adjunktus, Angol nyelv és irodalom

Dr. Szász Erzsébet docens, Gazdaságtudomány

Dr. Kányádi Iréne adjunktus, Képzőművészet

Dr. Szilágyi-Varga Zsuzsa tanársegéd, Magyar nyelv és irodalom

Dr. Boszák Gizella docens, Német nyelv és irodalom

Dr. Balogh Brigitta docens, Neveléstudomány

Dr. Pásztor Rita adjunktus, Társadalomtudomány

Tartalomjegyzék

Előszó	3
A 29. PTDK programja	6
Angol nyelv és irodalom	7
Gazdaságtudomány 1.	15
Gazdaságtudomány 2.	24
Gazdaságtudomány 3.	33
Gazdaságtudomány 4.	42
Képzőművészet	51
Magyar nyelv és irodalom 1.	59
Magyar nyelv és irodalom 2.	65
Német nyelv és irodalom	73
Neveléstudomány	81
Társadalomtudomány 1.	90
Társadalomtudomány 2.	98
Társadalomtudomány 3.	106
Zene	113

Előszó

„A tudomány és a művészet között nincs lényegi különbség. Mindkettő ugyanabból a forrásból táplálkozik: a belső emberi ösztönzésből, hogy előre haladjunk, hogy magasabbra emeljük a fejünket. *Sic itur ad astra.*” (Bay Zoltán: Tér és idő egysége)

Ken Robinson a 21. század egyik legismertebb oktatásfilozófusa volt, aki a kreativitás, az egyéni tehetség és az oktatási rendszerek kritikájának meghatározó alakja. Munkássága különösen jelentős pedagógiai és neveléstudományi kontextusban. 2009-ben megjelent *Az alkotó elem. Fedezd fel, mire születtél, és minden megváltozik* című könyvének központi fogalma az úgynevezett „elem” (element), az a pont, ahol a tehetség – amit jól csinálunk – és a szenvedély – amit szeretünk csinálni – találkozik.

A könyv egyik alapvető állítása, hogy az intelligencia nem egyetlen dimenzió (például IQ), hanem sokféle formában létezik, és minden ember rendelkezik egyedi tehetséggel. Amikor valaki rátalál erre az állapotra, „ön maga lesz”, energikusabbá, kreatívabbá válik. A jelenlegi oktatási rendszerek azonban gyakran nem támogatják ezt a folyamatot, a standardizált megközelítés nem segíti a sokféle tehetség kibontakozását.

Jó hír, hogy sosem késő megtalálni a saját utunkat, az „elem” bármely életkorban felfedezhető. A könyv szerint az emberi kiteljesedés kulcsa az önazonos tevékenység, nem pedig a külső elvárásokhoz való igazodás. Robinson hangsúlyozza: *az ember akkor él teljes életet, amikor megtalálja azt a tevékenységet, ahol tehetsége és szenvedélye találkozik* – és az oktatásnak ezt kellene támogatnia, nem akadályoznia.

Munkásságának egyik legfontosabb üzenete, hogy a kreativitás nem „extra”, hanem alapkompétencia. Az iskola gyakran egy „ipari modell” szerint működik: uniformizál, rangsorol, és kevésbé fejleszti a divergens gondolkodást. Pedig az oktatás feladata nem az egységesítés, hanem az egyéni potenciál kibontakoztatása lenne.

Világhírű, *Do Schools Kill Creativity?* („Megölik az iskolák a kreativitást?”) című előadását több mint 80 millióan látták, ezzel minden idők egyik legnézettebb TED-előadásává vált. Központi gondolata, hogy a gyermekek természetüknél fogva kreatívak, az iskola azonban gyakran „kineveli” belőlük a kocká-

zatvállalást, és nem ösztönzi a hibázást – holott a kreativitás elképzelhetetlen a hibák lehetősége nélkül. Robinson a többszörös intelligencia elméletében hitt: szerinte az intelligencia többféle formában jelenik meg (például mozgásos, zenei vagy vizuális módon). Az oktatás reformja elkerülhetetlen: személyre szabott, kreativitásközpontú megközelítésre van szükség. Kulcsüzenete, hogy a kreativitás ugyanolyan fontos, mint az írás és az olvasás – és ennek megfelelően kellene kezelni. Robinson szerint az emberi fejlődés nem lineáris, hanem egyéni és kreatív folyamat. A legfontosabb kérdés tehát nem az, hogy „mennyire vagy intelligens?“, hanem az, hogy „miben vagy intelligens?“.

Nem véletlen, hogy mindezt a 29. Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia kivonatos füzetének előszavában hangsúlyozom, amelyben az olvasó az esemény programját és az előadások összefoglalóit találja. Hiszem és remélem, hogy hallgatónk, akik jelentkeztek, „elemükben” voltak, amikor kitálták miről írnak, és akkor is amikor dolgoztak ezen. Nyelvünkben is ezt a kifejezést használjuk arra, amikor valaki a saját közegében, a számára legmegfelelőbb állapotban van – ez szorosan kapcsolódik Robinson gondolatához.

Tiger Woods a modern golf egyik legnagyobb alakja, akit sokan minden idők egyik legjobb sportolójának tartanak. Forradalmasította sportágát: az elit, idősebbekhez kötődő játékból globális, fiatalok számára is vonzó sportot formált. Tizenöt Major-bajnoki címet nyert (ez a második legtöbb a történelemben), és több mint 80 PGA Tour-győzelemmel rendelkezik. Nemcsak rekordokat döntött, hanem inspirációvá vált milliók számára.

Gyakran hozzák fel példaként motivációs és pedagógiai kontextusban is – többek között Robinson is –, hiszen már fiatalon felismerte tehetségét, szenvedéllyel és rendkívüli kitartással fejlesztette azt, és valóban „elemében volt” a golfpályán. Amikor pályafutása csúcán ütőtechnikát váltott, sokakat meglepett. Egy riporter megkérdezte tőle:

- Mr. Woods, Ön a legjobb, a leggazdagabb. Mit szeretne még elérni?
- Még jobb szeretnék lenni.

Sic itur ad astra. Ez az út vezet a csillagokig.

Azt kívánom minden versenyzőnek, hogy „elemében” legyen és mindig még jobb akarjon lenni!

Dr. Debrenti Edith egyetemi docens, tudományos igazgató

A 29. PTDK programja

2026. május 15., péntek

- 09.00-09.30: A 29. PTDK hivatalos megnyitója (Partium épület, Amfiteátrum)
 - Dr. Flóra Gábor professzor, rektorhelyettes, Partiumi Keresztény Egyetem (PKE)
 - Dr. Debrenti Edith egyetemi docens, tudományos igazgató, PKE
 - Misik Réka, PTDK-főszervező, PKE HÖK
 - Szomor Abigél egyetemi lelkész, PKE
- 10.00-15.00: Szekcióülések (szekciónként eltérő helyszínen, közben kávészünet)
- 13.00–15.00: Ebéd (szekciónként eltérő időpontban, Arany János épület, ebédlő)
- 15.00–16:00: Wagner Nándor Díj képzőművészeti pályázat díjainak átadása (Partium épület, Amfiteátrum)
- 16.00–17.00: Eredményhirdetés és zárás (Partium épület, Amfiteátrum, moderátor: Misik Réka, PKE HÖK)
 - Szekciók kiértékelése és a díjak átadása
 - A 29. PTDK zárása (Dr. Székedi Levente, TDT-felelős, PKE)
- 17.30: Állófogadás (Arany János épület, ebédlő)

A kivonatos füzetben használt rövidítések:

BA: alapképzés, MA, MSc: mesterképzés, O: osztatlan képzés

Angol nyelv és irodalom

Dr. Pop Titus egyetemi adjunktus, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Pop Antonia egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Székely Éva egyetemi adjunktus, tag (Nagyváradai Egyetem)

Program

10.00-10.20	Fabian Antónia	The Source of Horror in Junji Ito's Uzumaki
10.20-10.40	Körtvélyesi Vivien	Gothic Fantasies: Monsters and Myths in Coraline and Pan's Labyrinth: The Labyrinth of the Faun
10.40-11.00	Szalai Boglárka-Beáta	Differing Representation: "Normal People" (2018, 2020) in Light of Deconstruction
11.00-11.20	Teglas Petra-Edina	"I'm Kelp Between God's Toes:" Coming of Age, Losing Faith, and Reaching Catharsis in Platon Karataev's Atoms
11.30-11.50	Csóka Ádám	The Role of Interpreting in Hungarian Football
11.50-12.10	Horváth Fanni	Ember vs. Gép: Fordítási problémák, nehézségek és hibák
12.10-12.30	Loló Gabriella-Brigitta	Translating Methods in Twilight New Moon by Stephanie Meyer. A Descriptive Study of English and Hungarian versions

Kivonatok

Szerző(k): Fabian Antónia (Partiumi Keresztény Egyetem, Angol nyelv és irodalom III., BA, fabian-antonia@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Bökös Borbála egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

The Source of Horror in Junji Ito's Uzumaki

The aim of the research is to prove that Uzumaki can be understood as a visual rendering and interpretation of the cosmic horror prevalent in the Lovecraftian universe. The paper also aims to present the different monsters of the story, who were once human, but were transformed under the control of an inexplicable being, hence the appearance of body horror through various visual motifs. I also intend to explain how these characters, in their monstrous form can be interpreted as the physical embodiment of their inner insecurities and terrible personality traits. To support these points, I will present the elements of Lovecraftian/cosmic horror and determine how these are represented in Ito's manga. Then, I will also discuss body horror in detail and explain how the characters in their monstrous form can be interpreted. I will incorporate observations from other researchers regarding these subgenres in relation to this story and expand on the existing discussion with my own findings. I will also provide a short history of manga, assuming that not everyone is familiar with this medium.

Kulcsszavak: cosmic horror, body horror, manga

Szerző(k): Körtvélyesi Vivien (Partiumi Keresztény Egyetem, Angol nyelv és irodalom III., BA, kortvelyesi-vivien@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Bökös Borbála egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Gothic Fantasies: Monsters and Myths in Coraline and Pan's Labyrinth: The Labyrinth of the Faun

The aim of this essay is to demonstrate, by making use of Michel Foucault's theory of heterotopia and Brian McHale's concept of the zone, that Gothic and eerie spaces in Coraline and Pan's Labyrinth: The Labyrinth of the Faun function as reinterpreted mythic labyrinths symbolizing landscapes through which the protagonists process trauma and move toward adulthood. This essay argues that the labyrinthine spaces that appear in both narratives are not only places of fantasy and horror, but also dynamic heterotopic sites where reality and imagination intersect. In these spaces, the main characters are confronted with elements such as power, distorted reflections of desire, as well as fear, so that the labyrinth becomes a metaphorical setting for internal conflicts and personal development. Though a comparative analysis, the essay highlights how Gothic spatiality transforms the classic labyrinth myth into a modern tool that represents the path from childhood vulnerability to self-knowledge and adulthood.

Kulcsszavak: gothic, trauma, adulthood

Szerző(k): Szalai Boglárka-Beáta (Partiumi Keresztény Egyetem, Angol nyelv és irodalom III., BA, szalai-boglarka@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Borbély Julianna egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Differing Representation: “Normal People” (2018, 2020) in Light of Deconstruction

The present research examines the transformation of Sally Rooney’s novel “Normal People” (2018) into its 2020 television adaptation through the lens of deconstruction. In this paper, the adaptation is considered as a process of “repetition without replication” that reshapes meaning through a different medium. The study employs a multidisciplinary framework that combines adaptation theory, cinematic rhetoric, and Derridean deconstruction. The analysis focuses on four central binary oppositions: Popular vs. Unpopular, Poor vs. Rich, Male vs. Female, and Internal vs. External. The research demonstrates how the novel uses internal focalization to explore these themes, while the television series externalizes them through *mise-en-scène*, silence, and visual language. By applying deconstructive concepts such as *différance*, trace, and supplement, the thesis argues that the adaptation does not merely retell the story but actively destabilizes the concept of “normality”. The findings suggest that identity and intimacy in “Normal People” are not fixed states but are relational, contextual, and constantly deferred across different media.

Kulcsszavak: adaptation, deconstruction, binary oppositions, Normal People

Szerző(k): Teglas Petra-Edina (Partiumi Keresztény Egyetem, Angol nyelv és irodalom III., BA, teglas-petra@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Veres Otilia egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

“I’m Kelp Between God’s Toes:” Coming of Age, Losing Faith, and Reaching Catharsis in Platon Karataev’s Atoms

This paper examines the themes of coming of age, loss of faith, and spiritual catharsis in the album *Atoms* (2020), by Budapest-based band Platon Karataev. Through a close reading of selected lyrics and music videos, the study explores how contemporary song lyrics can express complex existential and spiritual experiences. The album is interpreted as a narrative journey in which the lyrical subject confronts inherited religious traditions, questions established beliefs, and ultimately seeks a deeper understanding of transcendence and personal identity. The paper also highlights the strong literary influence on the album’s imagery, particularly the work of Hungarian poet János Pilinszky, whose poem “Straight Labyrinth” provides a symbolic framework for understanding the lyrical subject’s journey toward self-knowledge. *Atoms* can be interpreted as a contemporary artistic exploration of spiritual crisis and personal growth. By combining philosophical references, literary inspiration, and symbolic imagery, the album portrays the painful but necessary process of leaving behind inherited beliefs in order to achieve emotional and spiritual catharsis.

Kulcsszavak: Platon Karataev, lyrics, close reading, spiritual journey, catharsis

Szerző(k): Csóka Ádám (Partiumi Keresztény Egyetem, Fordító és tolmács II., MA, csoka_adam@yahoo.com)

Témavezető(k): Dr. Antal János egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

The Role of Interpreting in Hungarian Football

In the world of modern football, the focus often falls on the visible – the players on the pitch, the coaches on the sidelines, and the goals that decide victories. Yet, behind every match lies a complex network of professionals whose work is indispensable to the success of the team. Among these, interpreters and translators play a particularly vital but often overlooked role. Their contribution extends beyond linguistic mediation; they serve as cultural bridges, facilitating understanding and cohesion among players, coaches, and the wider football community. In recent years, Hungarian football has become increasingly internationalised. Clubs in the national league, as well as the Hungarian national team, frequently employ foreign coaches, technical staff, and players from diverse linguistic and cultural backgrounds. This global interconnectedness mirrors a broader trend in professional sports, where talent mobility has transformed communication into a central challenge of teamwork and leadership.

Kulcsszavak: football, interview, media, multilingual, mediate

Szerző(k): Horváth Fanni (Temesvári Műszaki Egyetem, Fordítás, tolmácsolás és az új technológiák I., MA, horvathfanni225@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Borbély Julianna egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Ember vs. Gép: Fordítási problémák, nehézségek és hibák

A kommunikáció kulcsfontosságú az emberközi kapcsolatok, a társas interakciók és az öntudat szempontjából. A mai globalizált világban, amikor a nyelvek és kultúrák egyre inkább összefonódnak, a fordítás elengedhetetlen a kultúrák közötti párbeszéd elősegítéséhez. Ez lehetővé teszi a kereskedelmet, az oktatást és a kulturális cserét azáltal, hogy segít leküzdeni a nyelvi akadályokat, és támogatja az emberek és szervezetek közötti hatékony kommunikációt. Az alábbi dolgozat egy túlélési útmutató angolról magyarra történő fordítása során alkalmazott problémamegoldó technikákat vizsgálja. Különös figyelmet fordít arra, hogyan közelíti meg a fordító és a gépi fordítás az idiómák, a szakkifejezések és a kulturális utalások kezelését, és összehasonlítja a két megoldásmód erősségeit és korlátait. A dolgozat középpontjában Mark Drake, *The Outdoor Survival Book: A Bushcraft 101 Field Guide and Handbook for Surviving in the Wilderness* című könyvének két, általam magyarra fordított fejezete áll, amelyek elemzésével bemutathatók a fordítási problémák és a megoldási stratégiák.

Kulcsszavak: fordítási stratégiák, fordítási problémák, gépi fordítás kihívásai

Szerző(k): Loló Gabriella-Brigitta (Partiumi Keresztény Egyetem, Fordító és tolmács II., MA, lologabriella3@yahoo.com)

Témavezető(k): Dr. Borbély Julianna egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Translating Methods in Twilight New Moon by Stephanie Meyer. A Descriptive Study of English and Hungarian versions

This paper examines the translation methods used in New Moon by Stephanie Meyer, intending to analyze the translation techniques employed. In my research, Peter Newmark's, Eugene Nida's, and Vinay and Jean-Paul Darbelnet's translation theories are used to analyse Stephanie Meyer's New Moon. The results highlight that, especially for fantasy literature, effective literary translation necessitates striking a balance between faithfulness to the original work and adaptation to the target language and culture. This dissertation not only examines all these methods, but I also present these translation methods through examples from the New Moon to make clear the goal of these methods. Translating fiction books can be challenging for translators because this genre involves complex world-building with its own unique rules and characteristics. Fantasy books, such as Stephanie Meyer's New Moon, also incorporate cultural and mythological references, and the translation needs to adopt the invented terminology, including invented terms, names, and symbolism.

Kulcsszavak: translation methods, adaptation, culture, fiction

Gazdaságtudomány 1.

Dr. Veres Edit egyetemi docens, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Bozsik Sándor egyetemi docens, tag (Miskolci Egyetem)

Dr. Fogarasi József egyetemi tanár, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.10-10.30	Kecskés Adrienn- Barbara	Zöld és hagyományos befektetések hozamainak és kockázatainak összehasonlító elemzése
10.30-10.50	Varga Viktória	Adóterhelés és vállalkozási forma: mikro-, profitadózó társaságok és egyéni vállalkozások összehasonlító vizsgálata
10.50-11.10	Lakatos Noémi	Fizetési preferenciák változása az Európai Unió bankrendszerében
11.10-11.30	Szabó Dorottya- Melánia	Kamattranszmisszió Közép- Kelet Európában
11.50-12.10	Kása Alexandra- Adrien	Monetáris expanzió a hitelpénz korszakában. A pénzmennyiség bővülése a koronavírus-válság kezelése nyomán.
12.10-12.30	Dáné Katta-Enikő	NEET-jelenség Kelet-Európában
12.30-12.50	Krausz Jeniffer	Parlamenti és elnökválasztások hatása a Bukaresti Értéktőzsde részvényindexére és a RON/EUR árfolyamra 2008-2025 között
12.50-13.10	Varga Noémi	Pénzügyi kompetenciák Európában: hol helyezkedik el Románia?

Kivonatok

Szerző(k): Kecskés Adrienn-Barbara (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, kecskes-adrienn@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Kulcsár Edina Éva egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Zöld és hagyományos befektetések hozamainak és kockázatainak összehasonlító elemzése

A befektetők számára ma már fő kérdés, hogy a fenntartható portfóliók képesek-e a hagyományos befektetésekhez hasonló versenyképes hozamot elérni. Az alacsony költségű, könnyen elérhető és diverzifikált ETF-ek egyre népszerűbbek, ami a szigorúbb ESG-szabályozású zöld ETF-ekre is egyaránt igaz. Elterjedésük lehetővé tette e kérdés empirikus vizsgálatát. Egy korábbi tanulmány szerint a társadalmi felelősségvállalás és a magasabb hozam ma már nem zárják ki egymást (Dumitrescu, Järvinen & Zakrya, 2023). A jelen kutatás a zöld és hagyományos befektetések kockázatának és hozamának összehasonlító elemzésére fókuszál. A vizsgálat alapfelvetése, hogy az alternatív ETF-ek hozamai rövid távon elmaradhatnak a hagyományos ETF-ek teljesítményétől, ugyanakkor a kockázat figyelembevételével, már versenyképes befektetési hatékonyságot mutathatnak. Emellett feltételezhető, hogy az alternatív ETF-ek piaci mozgásokra való érzékenysége és hozamstabilitása eltérhet a hagyományos társaitól. A kutatás során a teljesítmény és a kockázat mérésére hozam- és volatilitásmutatók, valamint kockázattal arányos teljesítménymutatók, például Sharpe- és Treynor-ráta kerülnek alkalmazásra.

Kulcsszavak: ETF, fenntartható befektetések, hozam, kockázat

Szerző(k): Varga Viktória (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, varga-viktoria@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Szász Erzsébet egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Adóterhelés és vállalkozási forma: mikro-, profitadózó társaságok és egyéni vállalkozások összehasonlító vizsgálata

A tanulmány a romániai adórendszerben az utóbbi években bekövetkezett változásokat vizsgálja, különös tekintettel a 2025-ben és 2026-ban bevezetett, a nettó jövedelem és a realizálható cash flow alakulását meghatározó adóintézkedések gazdasági hatásaira. A kutatás központi kérdése annak feltárása, hogy a különböző vállalkozási formák – nyereségadó fizető társaságok, mikro-vállalatok és egyéni vállalkozók – közül melyik biztosít magasabb realizálható nettó jövedelmet a tulajdonos számára. A kutatás módszertana szakirodalmi áttekintésre és szekunder elemzésre épül, amelynek keretében a releváns adónemek és azok számítási mechanizmusai kerülnek bemutatásra. Az elméleti megállapításokat egy fiktív adatokon alapuló esettanulmány szemlélteti, amely összehasonlítja a különböző vállalkozási formák adóterhelését. Az eredmények rámutatnak arra, hogy az adózási szabályok változása jelentős hatással van a tulajdonosi jövedelmek adóterhelésére, és ezáltal a realizálható nettó jövedelemre és cash flow-ra. A különbségek mértéke indokoltá teheti a vállalkozási forma megválasztásának újragondolását, valamint a jövedelmek optimalizálását célzó gazdálkodási döntések alkalmazását.

Kulcsszavak: adózás (H20), vállalati adók (H25), személyi jövedelemadó (H24), optimális adózás (H21)

Szerző(k): Lakatos Noémi (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy II., MA, lakatos-noemi@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Fizetési preferenciák változása az Európai Unió bankrendszerében

A kutatásom összefoglalja a fizetések preferencia változását az európai unió bank rendszerében. A készpénzmentes fizetések terjedésének összetett, több-dimenziós folyamatait vizsgálom, különös tekintettel az európai fizetési ökoszisztéma átalakulására és a COVID–19 járvány hatásaira. Továbbá rámutatok arra, hogy a készpénzmentes fizetések elterjedése nem magyarázható kizárólag egyéni döntési tényezőkkel. A Technológiai Elfogadási Modell (TAM) az észlelt hasznosság, a használati könnyedség és az attitűd szerepét hangsúlyozza, ugyanakkor empirikus eredmények szerint a mikroszintű megközelítés önmagában nem ad kielégítő magyarázatot az országok közötti eltérésekre. A COVID–19 világjárvány természetes kísérletként gyorsította fel a fizetési szokások átalakulását. A pandémia nem csupán átmeneti sokkot jelentett, hanem strukturális elmozdulást idézett elő a fizetési preferenciákban, különösen az idősebb korcsoportok körében. Ugyanakkor a válsághelyzetekben a készpénz iránti kereslet bizonyos funkciók – például felhalmozási cél – mentén fennmaradt. A fizetési rendszerek jövője nem a készpénz teljes eltűnését, hanem a hibrid, többcsatornás fizetési környezet megerősödését vetíti előre.

Kulcsszavak: készpénzes fizetések, készpénzmentes fizetések, fizetési módszerek, fizetési rendszerek, pénz

Szerző(k): Szabó Dorottya- Melánia (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy II., MA, szabo-dorottya@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Kamattranszmisszió Közép- Kelet Európában

Ez a dolgozat a monetáris politika betéti kamatokon keresztüli átvitelének hatékonyságát vizsgálja Közép- és Kelet-Európában, a globális pénzügyi válságot és a COVID–19-járványt követő időszakra fókuszálva. Magyarország, Csehország, Lengyelország, Románia és Szlovákia esetében panel- és országspecifikus hibajavító modellek segítségével elemzi, miként hatnak a jegybanki irányadó kamatok a háztartási és vállalati betéti kamatokra, és hogyan változott ez a kapcsolat a makro-pénzügyi környezet átalakulásával. Az eredmények jelentős országhközi különbségeket mutatnak. A hosszú távú átvitel magas és közel teljes a versenyképesebb piacokon, például Csehországban és Szlovákiában, míg Magyarországon és Romániában gyengébb, különösen a háztartási betétek esetében. A rövid távú alkalmazkodás általában lassú, ami strukturális súrlódásokra és magas likviditásra utal. A COVID–19-válság és a 2022–2023-as szigorítás után több országban gyengült a jegybanki és lakossági betéti kamatok kapcsolata, csökkentve a monetáris politika hatékonyságát.

Kulcsszavak: betéti kamatláb-átvitel; monetáris politika; Közép- és Kelet-Európa; hibajavító modellek; pénzügyi integráció

Szerző(k): Kása Alexandra-Adrien (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy II., MA, kasa-alexandra@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Monetáris expanzió a hitelpénz korszakában. A pénzmennyiség bővülése a koronavírus-válság kezelése nyomán.

A modern hitelpénzrendszerben a pénzmennyiség alakulása kiemelt szerepet játszik a gazdasági folyamatokban. A 2020-ban kibontakozó koronavírus-járvány idején a jegybankok világszerte jelentős pénzbővítést hajtottak végre a gazdasági visszaesés mérséklése és a pénzügyi stabilitás fenntartása érdekében. Ennek következtében számottevően nőtt a forgalomban lévő pénz és a hitelállomány. A dolgozat célja annak bemutatása, hogy ez a pénzmennyiség-növekedés milyen hatással volt az inflációra, a gazdasági növekedésre és az államadósság alakulására. Bemutatásra kerülnek a pénz szerepével kapcsolatos eltérő közgazdasági nézetek, valamint az a kérdés, hogy a válság idején alkalmazott monetáris intézkedések inkább rövid távú stabilizáló eszköznek tekinthetők-e, vagy hosszabb távon is meghatározó hatással bírnak. A kutatás hozzájárul annak megértéséhez, hogy a koronavírus-válság idején alkalmazott monetáris intézkedések milyen következményekkel jártak, és milyen kihívásokat jelentenek a jövő gazdaságpolitikája számára.

Kulcsszavak: pénzkínálat, hitelállomány (E51), monetáris politika (E52), jegybank (E58), pénzügyi rendszer (E42)

Szerző(k): Dáné Katta-Enikő (Partiumi Keresztény Egyetem, Menedzsment III., BA, dane-katta@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Kovács Tünde Zita egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

NEET-jelenség Kelet-Európában

Kutatásom középpontjában a NEET (Not in Education, Employment or Training) fiatalok arányának vizsgálata állt az EU-27 tagállamaiban. Nemzetközi kutatások szerint a NEET-fiatalok minden társadalomban jelen vannak, eltérő arányban, és számuk jelentős hatással van a társadalomra és a gazdasági teljesítményre. A jelenség vizsgálata ezért kiemelt jelentőségű a munkaerőpiac, a humán tőke és a gazdasági növekedés szempontjából. A háttérben összetett strukturális tényezők állnak, így kutatásom az EU-27-ben a NEET-ráta összefüggéseit vizsgálta a gazdasági fejlettséggel, a korai iskolaelhagyással és a munkanélküliségi rátával kapcsolatban. Az elemzés az Eurostat adatbázisából származó szekunder adatokon alapul, amelyeket korrelációs- és regresszióelemzéssel dolgoztam fel. Az elemzés szignifikáns összefüggést tárt fel a NEET-ráta és a vizsgált tényezők között, ahol a munkanélküliségi ráta bizonyult a legerősebb magyarázó változónak. A mélyebb összehasonlító elemzés Románia és Magyarország esetén strukturálisan eltérő mintázatokat azonosított. Eredményeim hozzájárulhatnak a NEET-arány csökkentésére irányuló beavatkozások megalapozásához.

Kulcsszavak: NEET, ifjúsági munkanélküliség, korai iskolaelhagyás, inaktivitás, Eurostat

Szerző(k): Krausz Jeniffer (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, krausz-jennifer@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Parlamenti és elnökválasztások hatása a Bukaresti Értéktőzsde részvényindexére és a RON/EUR árfolyamra 2008-2025 között

Egy ország gazdasági stabilitása részben a politikai döntésektől és a választásoktól függ. Románia esetében kimutatható a politikai döntések és a választások egyértelmű hatása az ország gazdaságára. Kutatásom célja, hogy elemezsem a parlamenti és elnökválasztások hatását a bukaresti tőzsde BET indexére és a román lej (RON/EUR) árfolyamára a 2008 és 2025 közötti időszakban. A szakirodalom azt mutatja, hogy a piacok volatilisabbá válnak a választások előtti időszakban, amelyet a bizonytalanság jellemez. A dolgozat több eseménytanulmányon alapul, amely a választások körüli szokatlan hozamokat segít megtalálni. A hazai statisztika szerint az előre nem látható politikai megrázkódtatások, mint például az egyeztetés nélkül elfogadott adórendeletek, nagyobb pánikot és piaci összeomlást keltenek, mint a szokásos szavazás. A tanulmányban azt vizsgálom, hogy a befektetők a bizonytalan időszakokban alkalmazzák-e a kivárás stratégiáját, vagy a politikai változásra reagálva reaktívan változtatják-e portfóliójukat. Így a befektetők vagy passzívak maradnak, vagy aktívan módosítják portfóliójukat a politikai megrázkódtatásokra reagálva.

Kulcsszavak: Bukaresti Értéktőzsde (G15), BET index (G14), devizaárfolyam (F31), választások (D72), politikai gazdaságtan (P16)

Szerző(k): Varga Noémi (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, noemivarga2809@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Pénzügyi kompetenciák Európában: hol helyezkedik el Románia?

A pénzügyi műveltség vizsgálata a 2023-ban készült, 26 124 főt érintő európai uniós felmérés adataira épül, amelyben a résztvevők saját pénzügyi ismereteik szintjét értékelték. A kutatás célja feltárni, hogy a pénzügyi tudatosság miként függ össze az életkorral, az iskolai végzettséggel, a jövedelemmel és a földrajzi elhelyezkedéssel. Az európai adatok alapján a válaszadók több mint fele – 53,6% – átlagosnak, további 28% pedig az átlagosnál magasabbnak ítéli tudását, míg mindössze 2,5% sorolja magát nagyon alacsony szintre. A romániai eredmények ehhez hasonló mintázatot mutatnak: a válaszadók 33,9%-a átlagosnak, 50,4%-a pedig magasnak értékeli pénzügyi ismereteit, és csupán 5% tartja azokat alacsonynak. Régiós bontásban a Bukarest–Ilfov térségben a magas önértékelés aránya eléri a 64,2%-ot, míg más térségekben – például Északnyugati- vagy Közép régió – ez 55% körül mozog. Az eredmények rámutatnak, hogy bár a lakosság jelentős része magabiztosnak érzi magát pénzügyi kérdésekben, a gyakorlati tudás hiányosságai továbbra is jelen vannak. A pénzügyi műveltség fejlesztése ezért kulcsfontosságú a háztartások stabilitása és a gazdasági jólét szempontjából.

Kulcsszavak: pénzügyi műveltség, Európai Unió, Románia, társadalmi háttér, regionális különbségek

Gazdaságtudomány 2.

Dr. Tarnóczi Tibor egyetemi docens, elnök (Debreceni Egyetem)

Dr. Szász Erzsébet egyetemi docens, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Vigh Enikő egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.10-10.30	Badon David, Vas Virág	AI alapú pénzügyi hangulatelemzés tőzsdei előrejelzésekben
10.30-10.50	Dombi Anita-Etelka	A romániai befektetési alapok és önkéntes nyugdíjalapok hozamának összehasonlítása 2016-2025 között
10.50-11.10	Gál Imelda	A romániai vállalkozói aktivitás és az új kis- és középvállalkozások alapítását befolyásoló tényezők vizsgálata
11.10-11.30	Költő Klaudia-Erika	Faktorok hatása az olajipari cégek árfolyamára
11.50-12.10	Antal Norbert-Péter	Internetes bankolás Európában: idősoros és összehasonlító elemzés
12.10-12.30	Tófalvi Sándor	Karobporral dúsított csicseriborsókrém egy természetes desszertalternatíva
12.30-12.50	Nagy Erica	Mennyire működésképes a vallási bankolás a XXI. században? A vallási és világi bankok hatékonyságának összehasonlítása.
12.50-13.10	Poti Amanda	Válságok hatása a háztartási kiadásokra: magyar–román régiós elemzés

Kivonatok

Szerző(k): Badon David (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy I., MA, badon-david@partium.ro), Vas Virág (Partiumi Keresztény Egyetem, Vállalkozások fejlesztésének menedzsmentje I., MA, viragvas@yahoo.com)

Témavezető(k): Dr. Kulcsár Edina Éva egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

AI alapú pénzügyi hangulatelemzés tőzsdei előrejelzésekben

A viselkedési közgazdaságtan szerint a befektetői döntéseket a racionalitás mellett az érzelmek is befolyásolják. Kutatások igazolják, hogy a hírek hangulata összefügg a tőzsdei teljesítménnyel: Smales (2015) szerint a negatív hírek hatása erősebb, Heston és Sinha szerint pedig a hangulat rövid távon előrejelző erejű. Verma (2025) legfrissebb eredményei alapján a gazdasági hírek mutatói még a közösségi médiánál is jobban mozgatják az indexeket. Dolgozatunkban azt vizsgáljuk, hogy a mesterséges intelligencia alapú hangulatelemzés (Financial Sentiment Analysis – FSA) mennyiben segítheti a tőzsdei folyamatok előrejelzését. Az elemzéshez a Finviz híreit használtuk fel forrásként. Python-alapú algoritmusokkal határozzuk meg a szöveges adatokból kinyert hangulati pontszámokat, majd ezek kapcsolatát vizsgáljuk a piaci hozamokkal és a forgalommal. Az összefüggések feltárásához Granger-féle oksági tesztet alkalmaztunk, hogy kiderítsük: a hangulati indikátorok valóban képesek-e jelezni a várható piaci mozgásokat/trendeket. A kutatásunk célja annak igazolása, hogy az AI-alapú FSA mutatók releváns többlet információt nyújtanak a modern befektetési döntéshozatalban.

Kulcsszavak: viselkedési közgazdaságtan, Financial Sentiment Analysis, mesterséges intelligencia

Szerző(k): Dombi Anita-Etelka (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy II., MA, anitadombi1@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

A romániai befektetési alapok és önkéntes nyugdíjalapok hozamának összehasonlítása 2016-2025 között

Napjainkban kiemelt témának számítanak a befektetések, a gazdasági szereplőket érdekli, hogy mibe érdemes fektetni és melyek azok a szempontok, amelyeket érdemes figyelembe venni egy befektetés során. Megtakarításaink tudatos kezelése és egy megfelelő befektetési forma kiválasztása egyre fontosabbá vált a gazdasági bizonytalanságok és az infláció növekedése miatt. A nyugdíj- és a befektetési alapok a megtakarítás céljait tekintve különböznek egymástól. Míg az előbbieket egy adott életkorban (nyugdíjkor) adódó jövedelemkiesés pótlására használják, addig a befektetési alapok esetében nagyfokú rugalmasságról beszélhetünk. Időtáv tekintetében is vannak eltérések, a nyugdíjalapok esetében hosszú távra tervezünk, a befektetési alapoknál inkább a rövid táv a jellemzőbb. Dolgozatom központi témája a romániai befektetési- és nyugdíjalapok elemzése. Öt kiválasztott befektetési alap és öt nyugdíjalap portfólióját és azok hozamát vizsgálom. A kiválasztott alapokra vonatkozó adatok az elmúlt egy évtizedből származnak, tehát a 2016 januárja és 2025 decemberre közötti időszakot elemzem. Céлом feltérképezni, hogy az általam kiválasztott alapok milyen teljesítményt nyújtottak a vizsgált időszakban.

Kulcsszavak: megtakarítás, személyes pénzügyek (D14), befektetési alapok, nyugdíjalapok (G23), portfólióválasztás (G11)

Szerző(k): Gál Imelda (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy I., MA, galimelda28@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

A romániai vállalkozói aktivitás és az új kis- és középvállalkozások alapítását befolyásoló tényezők vizsgálata

A romániai vállalkozói aktivitás és az új kis- és középvállalkozások alapítását befolyásoló tényezők vizsgálata kulcsfontosságú a gazdaság fejlődése szempontjából. Kutatásomban azt elemeztem, milyen tényezők alakítják leginkább a vállalkozói aktivitást, az új KKV-k létrejöttét, valamint a működő cégek növekedési potenciálját és tervezési horizontját. A vizsgálat vegyes módszertannal zajlott, az objektív adatokat az Eurostat és az INSSE hivatalos adatbázisokból gyűjtöttem, hogy átfogó képet adjak a romániai KKV-szektor aktuális helyzetéről és trendjeiről. A szubjektív adatgyűjtés online, hólabdamódszerrel zajlott a LimeSurvey platform segítségével. A kérdőív összeállításához a Flash Eurobarometer 559 és a Bujáki János-Pataki János István (2021) tanulmányok szolgáltak alapul, lehetővé téve a vállalkozói tapasztalatok mélyebb megértését. Az adatokat a Jamovi és STATA programokkal elemeztem, különböző statisztikai módszerek alkalmazásával. Az eredmények megmutatják, hogy a vállalkozói aktivitást egyszerre alakítják gazdasági, regionális és személyes tényezők, amelyek együttesen határozzák meg a KKV-k növekedését.

Kulcsszavak: vállalkozói aktivitás (L26), KKV-szektor (L25), új vállalkozások alapítása, innováció (O32), növekedési potenciál

Szerző(k): Költő Klaudia-Erika (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy I., MA, kolto-klaudia@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Faktorok hatása az olajipari cégek árfolyamára

Az olajipari vállalatok részvényárfolyamának vizsgálata kiemelt jelentőségű, mivel a szektor teljesítménye érzékenyen reagál a globális gazdasági ciklusokra, az olajár ingadozására és a pénzügyi piaci bizonytalanságra. A kutatás célja annak feltárása, hogy az olajár-változások és a főbb makrogazdasági tényezők milyen mértékben befolyásolják az olajipari vállalatok részvényhozamát. Az elemzés többváltozós regressziós modell alkalmazásával és az APT-modell elméleti keretére építve történik. A vizsgálat idősoros és vállalati szintű adatokat használ, és magába foglalja az energiahordozók árát és elsősorban az olajárát, a kamatlábat, az inflációt, az ipari termelés mutatóját és a devizaárfolyamot magyarázó változóként. A modell lehetőséget ad az aszimmetrikus hatások és az iparági alágazatok közötti eltérések elemzésére. Induló hipotézisem az, hogy az olajipari vállalatok teljesítményét legnagyobb mértékben az energiahordozók árának alakulása határozza meg. A kutatás hozzájárul az olajipari részvényhozamok multifaktoros meghatározottságának mélyebb megértéséhez.

Kulcsszavak: APT-modell, olajár, részvényhozam, kockázatkezelés, makrogazdasági tényezők

Szerző(k): Antal Norbert-Péter (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, antal-peter@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Internetes bankolás Európában: idősoros és összehasonlító elemzés

A technológia fejlődése teljesen megváltoztatta az európai lakosság pénzügyi szokásait. Kutatásom célja, hogy megvizsgáljam és összehasonlítsam az európai országok netbankolási trendjeit a 2014 és 2024 közötti időszakban. Az elemzéshez az Eurostat és a Világbank hivatalos adataiból építettem fel egy saját paneladatbázist. Az adatokat a Stata 19 szoftverrel, panel regressziós módszerrel elemzem, amivel egyszerre tudom vizsgálni az országok közötti különbségeket és az időbeli változásokat is. A kutatásom fő fókusza a netbankolás elterjedtsége. Ez azt mutatja, hogy a 16 és 74 év közötti lakosság hány százaléka használt internetbankot elektronikus fizetésre vagy számlainformációk lekérdezésére a felmérést megelőző 3 hónapban. Hogy kiderítsem, mi befolyásolja ezt az arányt, 12 magyarázóváltozót vonok a modellbe. Ezek között szerepelnek a makrogazdasági és társadalmi adatok, az oktatási szint, a napi internethasználat, valamint a fizikai banki infrastruktúra elérhetősége. Ezek az eredmények segítenek pontosabban megérteni a lakosság pénzügyi szokásainak átalakulását, átfogó képet adva az internetes bankolás európai jövőjéről.

Kulcsszavak: panelregresszió, digitalizáció, internetes bankolás, banki infrastruktúra

Szerző(k): Tófalvi Sándor (Temesvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem, Élelmiszermérnöki I., MA, tofalvisanyika@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. eng. Ferenc Péter egyetemi tanár (Temesvári Műszaki Egyetem)

Karobporral dúsított csicseriborsókrém egy természetes desszertalternatíva

A dolgozat célja egy természetes alapanyagok felhasználásával előállított, egészségtudatos csicseriborsókrém–karobpor alapú desszert fejlesztése volt. A termék alapját a csicseriborsó képezte, amely magas fehérje- és rosttartalma, valamint kedvező vitamin- és ásványianyag-összetétele miatt értékes táplálkozás-élettani tulajdonságokkal rendelkezik. A karobpor természetes édessége, antioxidáns-tartalma és alacsony zsírtartalma szintén hozzájárul az egészségtudatos termékek előállításához. A receptúra további összetevői aszalt szilva vagy datolya, mogyoróvaj, citromlé, méz és vaníliapor voltak. A desszert két változatban készült el: aszalt szilvával, illetve datolyával ízesítve. A laboratóriumi vizsgálatok során meghatározásra került a nedvességtartalom, a szárazanyag-tartalom, a savasság és a cukortartalom. Az érzékszervi bírálatban tízfős kóstolói csoport vett részt, akik az íz, illat, állag és összbenyomás alapján értékelték a mintákat. Az eredmények alapján a datolyás változat harmonikusabb és édesebb ízprofiljával a bírálók 70%-ának tetszett, míg az aszalt szilvás változatot a kóstolók 30%-a részesítette előnyben.

Kulcsszavak: természetes, csicseriborsó, desszert, karobpor

Szerző(k): Nagy Erica (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, nagy-erica@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Mennyire működőképes a vallási bankolás a XXI. században? A vallási és világi bankok hatékonyságának összehasonlítása.

Az elmúlt évtizedek történései, pénzügyi és társadalmi átalakulásai újraértelmezték a bankolás szerepét, különös tekintettel a vallási alapokon nyugvó pénzügyi modellekre. A XXI. század pénzügyi kihívásai – a digitalizáció, a globális piacok volatilitása és a fenntarthatósági elvárások – újabb lehetőségeket és korlátokat is hoztak. A nagy európai bankok a modern pénzügyi rendszer profitorientált szereplőiként működnek, és bár egyre inkább integrálnak ugyan etikai, fenntarthatósági vagy társadalmi felelősségvállalási szempontokat, alapvetően eltérnek a vallási banki modellek szerinti explicit vallási normák és egyes esetekben a tilalmak alkalmazásától. Azt vizsgálom, hogy vallási etikára épülő és ezekre alapuló bizalom alapján működő pénzügyi rendszerek lehetnek-e nyereségesek a pénzügyi verseny piacon a hagyományos világi bankok mellett a XXI. században? A kutatás célja a szakirodalom és valóságos adatok felhasználásával, a vallási etika megismerésével feltárni a vallási bankolás lehetőségeit és korlátait a XXI. századi pénzügyi piacokon. Kvantitatív és kvalitatív módszerekkel szeretném vizsgálni és értelmezni a kutatás eredményét és ezeknek fényében levonni a következtetéseket.

Kulcsszavak: pénzügyi intézmények (G2), bankok (G21), vallásos pénzügyek (Z12), keresztény bankolás (N24), iszlám bankolás (G24)

Szerző(k): Poti Amanda (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, amanda.poti54@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Válságok hatása a háztartási kiadásokra: magyar–román régiós elemzés

A kutatás a lakossági fogyasztási szokások és pénzügyi sérülékenység alakulását vizsgálja három válsághelyzet – a 2008-as pénzügyi krízis, a COVID–19 járvány és a 2022-es inflációs energiaválság – összehasonlításával Magyarországon és Romániában. A 2008, 2021 és 2024-es Eurobarometer adatok régiós bontásban mutatják a számlafizetési nehézségek változását, amely 2008-ban mindkét országban magas volt, 2021-re mérséklődött, majd 2024-ben ismét emelkedett, különösen a keleti és déli régiókban. A magyar jövedelmi és kiadási statisztikák alapján a háztartások terhei jelentősen nőttek, főként az élelmiszer- és lakhatási költségekben, miközben a jövedelmi különbségek a fővárosi és periférikus térségek között fennmaradtak. A régiós eltérések mindkét országban tartósak: a fővárosi régiók stabilabb, válságállóbb pozícióban vannak, míg az alföldi, keleti és déli térségek sérülékenyebbek, nagyobb arányban tapasztalnak számlafizetési nehézségeket. Az eredmények rávilágítanak arra, hogy a válságok hatása térben és időben eltérő, és a háztartások alkalmazkodóképessége erősen függ a regionális gazdasági fejlettségtől, a jövedelmi szinttől és a kiadási struktúra átalakulásától.

Kulcsszavak: válságkezelés, fogyasztási szokások, pénzügyi sérülékenység, regionális különbségek, Eurobarometer adatok

Gazdaságtudomány 3.

Dr. Kulcsár Edina Éva egyetemi adjunktus, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Szemán Judit Margit egyetemi docens, tag (Miskolci Egyetem)

Dr. Tömöri Gergő egyetemi adjunktus, tag (Debreceni Egyetem)

Program

10.10-10.30	Sági Fanni	EU–Japán Gazdasági Partnerségi Megállapodás azonosítása válsághelyzetben: ellátási láncok, kereskedelem és reziliencia a COVID–19 alatt
10.30-10.50	Kertmegi Dávid-Bence	Hogyan működnek az oszcillátor jellegű indikátorok a tőkepiacon?
10.50-11.10	Ozsváth Alexandra	Inflációs hatások Közép-Kelet Európában a 2020-as években. A Taylor-elv követése a jegybanki kamatpolitikában.
11.10-11.30	Tyúkodi Viktória	Konvergencia vagy divergencia? A romániai NUTS 2 régiók béralakulásának tíz éve
11.50-12.10	Péter Dorottya	Létezik-e összefüggés az ESG-kockázat és a jövedelmezőség között az amerikai, német, magyar és román tőkepiacon?
12.10-12.30	Resko Eszter-Abigél	Reálhozam a magán és önkéntes nyugdíjalapoknál, összehasonlítva az állampapírok befektetéseivel és a részvénytőkepiaci hozamokkal
12.30-12.50	Bagosi Zoltán	Úton a biztonság felé? A romániai közúti halálozás rejtett dinamikái a 2024-es adatok tükrében
12.50-13.10	Istvándi Anita Ibolya	Korai karrierlassulás a diplomás nők körében az Európai Unió tagállamaiban

Kivonatok

Szerző(k): Sági Fanni (Károli Gáspár Református Egyetem, Nemzetközi Tanulmányok II., BA, sagifanni.szandi@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Becsey Zsolt László egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

EU–Japán Gazdasági Partnerségi Megállapodás azonosítása válsághelyzetben: ellátási láncok, kereskedelem és reziliencia a COVID–19 alatt

Az Európai Unió és Japán közötti Gazdasági Partnerségi Megállapodás (EPA) célja a kereskedelmi akadályok csökkentése, a gazdasági együttműködés erősítése és a stabil ellátási láncok támogatása. A COVID–19 világjárvány idején a megállapodás különösen fontos szerepet játszott a két gazdaság közötti kereskedelem fenntartásában. A kutatás azt vizsgálja, hogy az EPA hogyan járult hozzá az ellátási láncok ellenálló képességéhez (rezilienciájához) a válság alatt. Az elemzés rámutat arra, hogy a vámok csökkentése, a szabályozási együttműködés és az átlátható kereskedelmi mechanizmusok segítették a vállalatokat abban, hogy gyorsabban alkalmazkodjanak a járvány okozta zavarokhoz. Bár a globális ellátási láncok jelentős nyomás alá kerültek, az EU és Japán közötti kereskedelem viszonylag stabil maradt, ami részben az EPA által biztosított intézményi kereteknek köszönhető. A tanulmány arra a következtetésre jut, hogy a regionális és kétoldalú kereskedelmi megállapodások fontos szerepet játszhatnak a gazdasági sokkok kezelésében.

Kulcsszavak: Európa-Japán kapcsolat, kereskedelem, reziliencia

Szerző(k): Kertmegi Dávid-Bence (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, kertmegi-david@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Hogyan működnek az oszcillátor jellegű indikátorok a tőkepiacon?

A kutatás célja a portfóliómenedzsmentben a technikai elemzés során használt oszcillátor jellegű indikátorok működésének és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata a befektetési döntések támogatása érdekében. A tanulmány kiemelten foglalkozik a Relative Strength Index (RSI), a Moving Average Convergence Divergence (MACD) és a szignál-vonal különbségének mutatója és a Volume (kereskedési volumens mutató) indikátor alkalmazásával. A dolgozat bemutatja az indikátorok matematikai alapjait, számítási módszertanát és jelzés-képzési rendszerét, valamint elemzi szerepüket az árfolyamok és devizaárfolyam-mozgások trend- és momentumváltozásainak azonosításában. Az indikátorok tesztelése USD/EUR, JPY/USD és BTC/USD piacokon történt. Az RSI a túlvett és túladott zónák meghatározását, a MACD a jelzővonal-keresztezéseket és divergenciákat vizsgálja, míg a Volume indikátor a piaci aktivitás és trendek megerősítését segíti. Az eredmények szerint az indikátorok együttes alkalmazása és a makroökonómiai jellegű információk rendszeres követése növelheti a technikai elemzés megbízhatóságát és hatékonyabb befektetési döntések meghozatalát teszi lehetővé.

Kulcsszavak: befektetési döntések (G11), kereskedési mennyiség (G12), árfolyamok (E31), makroökonómiai információk (E31), devizaárfolyam (F31)

Szerző(k): Ozsváth Alexandra (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy II., MA, alexandraozsvath03@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Inflációs hatások Közép-Kelet Európában a 2020-as években. A Taylor-elv követése a jegybanki kamatpolitikában.

Kutatásom a 2020-as évek közép- és kelet-európai inflációs folyamatait és a jegybankok kamatpolitikai reakcióit vizsgálja, különös tekintettel a Taylor-elv érvényesülésére. Az időszakot a koronavírus-járvány és az orosz–ukrán háború által kiváltott gazdasági sokkok indokolják, amelyek jelentős inflációs nyomást okoztak a régióban. Empirikus elemzésem azt értékeli, hogy a jegybankok kamatdöntései során mennyiben követték a Taylor-elv logikáját, különösen az inflációs és a kibocsátási résre adott reakciók alapján. Vizsgálom a nominális irányadó kamatláb, az infláció és a reálgazdasági mutatók kapcsolatát, kiegészítve az árfolyam- és külső inflációs hatásokat megragadó változókkal. Arra keresem a választ, hogy az infláció emelkedésére egynél nagyobb mértékű nominális kamatemeléssel reagáltak-e, illetve hogy a kamatpolitika hozzájárult-e az inflációs várakozások stabilizálásához a válságidőszakban. Eredményeim a monetáris politika válság alatti működésének és a szabályalapú kamatpolitika alkalmazhatóságának jobb megértését szolgálják.

Kulcsszavak: monetáris politika (E50), jegybank (E58), inflációs hatás (31), kamatláb (E43), válság (E32)

Szerző(k): Tyúkodi Viktória (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, tyukodi-viktoria@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Konvergencia vagy divergencia? A romániai NUTS 2 régiók beralakulásának tíz éve

Az Európai Unióhoz való csatlakozás óta Románia jelentős gazdasági felzárkózási pályát futott be, azonban a nemzetgazdasági szintű növekedés területi eloszlása rendkívül egyenlőtlen maradt. Jelen tanulmány a romániai regionális jövedelmi egyenlőtlenségek változását vizsgálja a NUTS 2 szintű fejlesztési régiókban 2014 és 2024 között. A kutatás módszertani keretét idősoros elemzések és leíró statisztikai eljárások alkotják, amelyek lehetővé teszik a bérszínvonal változásának nyomon követését. Az empirikus adatok alapján a bruttó átlagbérek országos szinten látványos emelkedést mutattak: míg 2014-ben mintegy 1170 lej volt az átlag, addig 2024-re ez az érték megközelítette az 4130 lejt. Ugyanakkor a nominális növekedés mellett a területi különbségek tartósan fennmaradtak. A Bukarest–Ilfov régió gazdasági dominanciája megkérdőjelezhetetlen, 2024-re a bérszínvonal itt elérte a 6000 lejes szintet, miközben a perifériának számító, leglassabban növekvő keleti és déli térségek csupán a 3400–4200 lejes sávot érték el. A nyolc régió összehasonlítása rávilágít a bérnövekedés eltérő ütemére, valamint a gazdasági erősségek és strukturális gyengeségek különbségeire.

Kulcsszavak: regionális egyenlőtlenség, NUTS 2 régiók, Románia, jövedelmi különbségek, bruttó bérek

Szerző(k): Péter Dorottya (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy III., BA, peter-dorottya@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Létezik-e összefüggés az ESG-kockázat és a jövedelmezőség között az amerikai, német, magyar és román tőkepiacon?

A fenntartható befektetések felértékelődése alapjaiban átformálta a gazdasági szereplők döntéshozatalát. Fontos kérdéssé vált napjainkban, hogy az ESG-szemponatok beépítése etikai elvárás, vagy pénzügyi előnyökkel is jár a vállalatok számára. Az ESG mozaikszó az angol Environment (környezet), Social (társadalom), Governance (vállalat vezetés/irányítás) szavakból ered, ami meghatározza az ilyen típusú befektetések szempontrendszerét. Dolgozatom célja feltárni az ESG-kockázat és a jövedelmezőségi és egyéb piaci mutatók közötti összefüggéseket fejlett (amerikai, német) és feltörekvő (magyar, román) tőkepiacokon. Kutatásom során szekunder adatgyűjtést alkalmaztam, az összefüggéseket pedig statisztikai elemzéssel vizsgáltam, illetve szakirodalom-áttekintést végeztem. A következő hipotéziseket fogalmaztam meg. 1. A fejlett piacokon jobban érvényesülnek az ESG-szemponatok, mint a fejlődő piacokon; 2. A jövedelmezőségi piaci mutatók a leginkább a vállalatirányítási (G) mutatókra vannak hatással.

Kulcsszavak: fenntarthatóság (Q56), társadalmi felelősségvállalás (M14), felelős vállalatvezetés (G32), fenntartható fejlődés (Q01)

Szerző(k): Resko Eszter-Abigél (Partiumi Keresztény Egyetem, Pénzügy I., MA, resko-eszter@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Reálhozam a magán és önkéntes nyugdíjalapoknál, összehasonlítva az állampapírok befektetéseivel és a részvénytőzsi hozamokkal

A nyugdíjcélú megtakarítások hosszú távú eredményességét alapvetően a befektetések reálhozama határozza meg, amelyet jelentősen befolyásol az infláció alakulása és az alkalmazott befektetési stratégia. Kutatásom célja a magán- és önkéntes nyugdíjalapok reálhozamának vizsgálata és összehasonlítása az állampapírok, valamint a részvénytőzsi hozamaival közép- és hosszú távon. Az elemzés során arra keresem a választ, hogy a nyugdíjalapok képesek-e tartósan magasabb reálhozamot biztosítani az állampapírokhoz képest, illetve hogyan viselkednek eltérő gazdasági ciklusokban. Feltételezésem szerint a nyugdíjalapok reálhozama közép- és hosszú távon meghaladja az állampapírok reálhozamát, ugyanakkor válságos időszakokban az állampapír-befektetések stabilabb és kedvezőbb hozamot nyújtanak. További hipotézisem, hogy az önkéntes nyugdíjalapok rugalmasabb befektetési politikájuknak köszönhetően hosszabb távon jobb teljesítményt érnek el, mint a kötelező magánnyugdíjalapok. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak a nyugdíj-befektetések hatékonyságának és kockázat-hozam viszonyának mélyebb megértéséhez.

Kulcsszavak: reálhozam, nyugdíjalapok, állampapír, részvénytőzsi, befektetés

Szerző(k): Bagosi Zoltán (Partiumi Keresztény Egyetem, Menedzsment II., BA, bgzoltan05@gmail.com)

Témavezető(k): Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem), Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Úton a biztonság felé? A romániai közúti halálozás rejtett dinamikái a 2024-es adatok tükrében

Dolgozatom a romániai közlekedési balesetek és az azokból eredő elhalálozások statisztikai alakulását és trendjeit vizsgálja, helyi és nemzetközi viszonylatban. Az adatok szerint, Románia közúti közlekedésbiztonsága komoly társadalmi problémát jelent, még akkor is, ha a 2024-es év mérsékelt javulást hozott. A Közlekedésbiztonsági Koalíció összesítése szerint az év során 4235 súlyos baleset történt, amikben 1478 ember vesztette életét, további 3247 pedig súlyosan megsérült. A statisztikák alapján a balesetek legfőbb kiváltó tényezői közt szerepel a sebesség nem megfelelő megválasztása, a gyalogosok szabályszegő magatartása, valamint a kerékpárosok és motorosok kockázatos viselkedése. A vidéki térségekben a balesetek száma mellett a halálozási arány is jelentősen nagyobb, ami a sürgősségi ellátás lassabb elérhetőségével is összefügg. A kutatás célja annak feltárása, hogy milyen kockázati tényezők alakítják a romániai közúti baleseteit, és hogyan viszonyul mindez a nemzetközi adatokhoz. Az eredmények egyértelműen jelzik, hogy a közúti balesetek továbbra is jelentős terhet rónak az országra, és sürgetik a probléma mélyebb megértését.

Kulcsszavak: Románia, balesetek, közlekedés

Szerző(k): Istvándi Anita Ibolya (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy II., BA, istvandi-anita@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Kovács Tünde Zita egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Korai karrierlassulás a diplomás nők körében az Európai Unió tagállamaiban

A kutatás célja az egyetemet végzett nők korai karrierlassulásának empirikus feltárása az Európai Unió tagállamaiban 2016–2024 között. A vizsgálat kiegyensúlyozott paneladatbázison alapul, amely tisztítás után 273 megfigyelést tartalmaz. A kutatás fő viszonyítási pontja a menedzseri pozícióban dolgozó nők aránya, míg a magyarázó változók a férfiak és nők közötti bérkülönbség, a három év alatti gyermekek formális ellátásában való részvétel aránya, valamint a háztartásban maradt, felsőfokú végzettségű nők aránya. A női vezetői jelenlét alakulása Európában a vizsgált időszakban nem elsősorban a bérkülönbségekhez köthető, hanem inkább olyan korai karrierlassulási mechanizmusokkal jár együtt, amelyek a családi szerepekhez, a gyermekellátási terhekhez és a diplomás női utánpótlási bázishoz kapcsolódnak, amit a releváns szakirodalom is több ponton alátámaszt. A magas ország-hatás azt jelzi, hogy a jelenséget jelentős részben tartós, ország-specifikus intézményi és kulturális sajátosságok formálják, ezért a különbségek értelmezésekor a nemzeti kontextus meghatározó. A kutatás gyakorlati jelentősége: mely tényezők mentén érdemes beavatkozni a korai karrierlassulás mérséklése érdekében.

Kulcsszavak: karrier lassulás, bérkülönbség, kulturális különbség, gyermekellátás, Eurostat

Gazdaságtudomány 4.

Dr. Králik Lóránd-István egyetemi docens, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Kovács Tünde Zita egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Lakatos Artur-Lóránd egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.10-10.30	Katonka Petra	A digitalizáció hatása a kereskedelmi banki működésre, különös tekintettel az OTP Bankra
10.30-10.50	Tenkei István-László	A közösségi média desztinációválasztásra gyakorolt hatása
10.50-11.10	Csoka Alexander-Dániel	A megújuló energia és gazdasági fejlettség hatása az eu szén-dioxid-kibocsátására
11.10-11.30	Kovács Ármin Holló, Bándi Hunor, Tancsa Domonkos	Az Oroszország elleni szankciók hatásai és korlátai: A 2014 és 2022 közötti és az azóta irányadó szankciós politikák összehasonlító elemzése
11.50-12.10	Nánási Kata Sára	Az euróövezeti és a nemzeti monetáris politika összehasonlító vizsgálata – Franciaország és Magyarország makrogazdasági elemzése
12.10-12.30	Princz Máté-Kristóf	Bankkártya csalások felismerése gépi tanulási módszerekkel: supervised és unsupervised modellek szerepe az anomáliadetektálásban és a vásárlói bizalom növelésében
12.30-12.50	Tóth Janka	Kína gazdasági befolyása Magyarországon
12.50-13.10	Kacsó Éva	Z és Alpha generációk fogyasztói attitűd vizsgálata, különös tekintettel a fenntarthatóságra

Kivonatok

Szerző(k): Katonka Petra (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Gazdaságinformatikus III., BA, petrakatonka@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Csorba László egyetemi docens (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

A digitalizáció hatása a kereskedelmi banki működésre, különös tekintettel az OTP Bankra

Napjainkban a digitalizáció a banki szektor egyik legmeghatározóbb fejlődési iránya, amely jelentősen átalakította az ügyfelek pénzügyi szokásait és a bank–ügyfél kapcsolatot. A pályamunka középpontjában az OTP Bank digitalizációs folyamata áll, különös tekintettel a mobilbanki szolgáltatások fejlődésére és azok gyakorlati alkalmazására. A kutatás bemutatja az elektronikus bankolás kialakulását, térnyerését, valamint a pandémia digitalizációt felgyorsító hatását a pénzügyi intézmények működésében. A téma feldolgozását személyes szakmai gyakorlatom tapasztalatai is alátámasztják, amely során aktívan részt vettem az ügyfelek digitális edukációjában, különösen az online banki alkalmazások használatának elsajátításában. A dolgozat célja feltárni az online bankolás előnyeit és hátrányait mind az ügyfelek, mind a banki dolgozók szemszögéből, valamint vizsgálni az elektronikus ügyintézés ügyfélélményre gyakorolt hatását. A kutatás módszertana primer és szekunder elemekre épül. A primer kutatás online kérdőíves felmérés formájában vizsgálja a digitális bankolási szokásokat, az elégedettséget és a demográfiai jellemzőket, míg a szekunder kutatás szakirodalmi és banki forrásokra támaszkodik.

Kulcsszavak: digitalizáció, elektronikus bankolás, mobilbanki alkalmazás, ügyfélélmény, pénzügyi innováció

Szerző(k): Tenkei István-László (Partiumi Keresztény Egyetem, Kereskedelem, turizmus és szolgáltatás gazdaságtan II., BA, tenkei-istvan@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Székedi Levente egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem), Gulyás Gréta egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

A közösségi média desztinációválasztásra gyakorolt hatása

A közösségi média meghatározó szerepet tölt be a mindennapi életünkben, nemcsak a kapcsolattartás és az információmegosztás eszköze, hanem komoly hatással van a gazdaság és a turizmus világára is. A kutatás célja a közösségi média desztinációválasztási folyamatra gyakorolt hatásának vizsgálata. Az elméleti háttér bemutatja a hagyományos marketingmodellek módosulását, kiemelve a felhasználók által generált tartalmak (UGC) és az elektronikus szájreklám (eWOM) jelentőségét a modern turizmusban. A kutatás egy kérdőíves felmérésen alapul, amely az utazási szokások vagy döntések és médiahasználat közötti kapcsolatot vizsgálja. Az eredmények rávilágítanak arra, hogy a közösségi média platformok, mint például az Instagram, a Facebook vagy TikTok meghatározó szerepet töltenek be a konkrét utazási döntést megelőző szakaszban, valamint befolyásolhatják a desztináció kiválasztását is. Fontos kérdéskör annak a vizsgálata, hogy milyen kapcsolatban áll egymással a túlturizmus (overtourism) és a közösségi média, van-e összefüggés közöttük, illetve, hogy egy kevésbé ismert desztinációt fel lehet-e lendíteni a közösségi média segítségével?

Kulcsszavak: turizmusmarketing, közösségi média, desztináció, utazási szokások, döntéshozatal

Szerző(k): Csoka Alexander-Dániel (Partiumi Keresztény Egyetem, Gazdasági informatika I., BA, csoka-alexander@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

A megújuló energia és gazdasági fejlettség hatása az eu szén-dioxid-kibocsátására

A kutatás célja annak vizsgálata, hogy a megújuló energiaforrások használata és a gazdasági fejlettség milyen hatással van az egy főre jutó szén-dioxid-kibocsátás alakulására az Európai Unió tagállamaiban. Az elemzés az Eurostat adatbázisára épül, és a 2010–2022 közötti időszakra vonatkozó paneladatokat használja fel az EU 27 tagállamára. A vizsgálat során a függő változó az egy főre jutó CO₂-kibocsátás, míg a magyarázó változók a megújuló energiaforrások részaránya és az egy főre jutó GDP. Az elemzés leíró statisztikai és korrelációs vizsgálatokra, valamint panelregressziós módszertanra épül, amelyben fix és random hatású modellek egyaránt alkalmazásra kerülnek. A megfelelő modell kiválasztása Hausman-teszt segítségével, míg a modell robusztusságának ellenőrzése autokorrelációs vizsgálattal történik. A regressziós eredmények alapján a megújuló energiaforrások részaránya szignifikáns negatív kapcsolatban áll a szén-dioxid-kibocsátással, míg a gazdasági fejlettséget mérő egy főre jutó GDP szignifikáns pozitív kapcsolatot mutat a CO₂-kibocsátással. Az eredmények megerősítik, hogy az energiaszerkezet átalakulása kulcsszerepet játszik az Európai Unió klímapolitikai céljainak elérésében.

Kulcsszavak: megújuló energia, szén-dioxid-kibocsátás, gazdasági fejlettség, panelregresszió, Európai Unió

Szerző(k): Kovács Ármin Holló (Károli Gáspár Református Egyetem, Jogász III., O, kovacsarminhollo@gmail.com), Bándi Hunor (Károli Gáspár Református Egyetem, Jogász III., O, bandi.hunor2003@gmail.com), Tancsa Domonkos (Károli Gáspár Református Egyetem, Jogász III., O, domonkostancsa@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. habil. Lentner Csaba tanszékvezető (Károli Gáspár Református Egyetem)

Az Oroszország elleni szankciók hatásai és korlátai: A 2014 és 2022 közötti és az azóta irányadó szankciós politikák összehasonlító elemzése

A tanulmány az Oroszország elleni szankciós politika két, egymástól élesen elkülönülő szakaszának feldolgozására vállalkozik. Vizsgálja, hogy a 2014-es krími annexiót követő célzott szankciós intézkedések, valamint a 2022 után bevezetett, a rendszerszintű gazdasági izolációt célzó politikák milyen eltérő makrogazdasági és strukturális hatásokat váltottak ki az orosz gazdaságban. A vizsgálat kiterjed az Európai Unióra, azon belül a magyar GDP-dinamikára, az inflációs és árfolyam-folyamatokra, az energiahordozók exportstruktúrájának átalakulására, a pénzügyi korlátozásokra és a technológiai embargók következményeire is. A forráshasználat során interdiszciplináris szemléletet követve támaszkodunk többek között nemzetközi szervezetek jelentéseire, különféle statisztikai adatbázisokra, gazdaságpolitikai elemzésekre, a szankciós joganyagokra, valamint hazai és külföldi tudományos szakirodalomra. A kutatás célja a fent említett tényezők alapján a szankciók gazdasági hatásmechanizmusainak, eredményességének és korlátjainak vizsgálata.

Kulcsszavak: Oroszország, szankció, Európai Unió, GDP, energia

Szerző(k): Nánási Kata Sára (Károli Gáspár Református Egyetem, Nemzetközi Tanulmányok IV., BA, kata.nanasi@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Becsey Zsolt László egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

Az euróövezeti és a nemzeti monetáris politika összehasonlító vizsgálata – Franciaország és Magyarország makrogazdasági elemzése

Tanulmányom során az euróövezeti és a nemzeti monetáris politika elméleti összehasonlítását fogom megvizsgálni Franciaország és Magyarország példáján keresztül. A kutatásom célja annak bemutatása, hogy a közös monetáris politika, amelyet az Európai Központi Bank határoz meg, illetve az önálló nemzeti jegybanki döntéshozatal milyen eltérő lehetőségeket és korlátokat jelent az adott ország gazdasága számára. A témakör keretén belül kitérek arra is, hogy hogyan hatnak a jegybanki döntések a gazdaságra, különösen a kamatokon, az árfolyamon és a gazdasági szereplők várakozásain keresztül. Elemzésre kerül, hogy ezek a hatások hogyan érvényesülnek egy eurót használó országban, illetve egy saját valutával rendelkező, nyitott gazdaság esetében. Továbbá kiemelt figyelmet kap az a kérdés, hogy a közös monetáris politika mennyire tud alkalmazkodni az egyes országok sajátos gazdasági helyzetéhez, illetve, hogy az önálló monetáris politika milyen rugalmasságot biztosít válsághelyzetekben. Ezen túlmenően arra szeretnék rávilágítani, hogy e két megközelítés milyen előnyökkel és kompromisszumokkal jár Franciaország és Magyarország esetében.

Kulcsszavak: monetáris politika, euróövezet, nyitott gazdaság, jegybank, kamat

Szerző(k): Princz Máté-Kristóf (Partiumi Keresztény Egyetem, Gazdasági informatika I., BA, princz.mate@gmail.com)

Témavezető(k): Juhász Laura egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

**Bankkártya csalások felismerése gépi tanulási módszerekkel:
supervised és unsupervised modellek szerepe az
anomáliadetektálásban és a vásárlói bizalom növelésében**

A bankkártyás visszaélések napjaink egyik legjelentősebb pénzügyi és informatikai kihívását jelentik. A felgyorsult digitalizációval, és az elektronikus fizetési rendszerek gyorsuló terjedésével párhuzamosan egyre jobban kezdenek elterjedni olyan új csalási módszerek, amelyek nagy hatással vannak a gazdaságra, világszerte milliárdos veszteségeket okozva a pénzügyintézeteknek és az ügyfeleknek egyaránt. A technológia előrehaladtával ezek a módszerek is rohamosan fejlődnek, a hagyományos védekezési mechanizmusok pedig kezdik elveszíteni hatáskörüket. Új detektáló rendszert kell kialakítani, amely képes kiegészíteni a megszokott szabályalapú rendszereket. A korszerű megoldások ezért növekvő iramban kezdenek a gépi tanulási módszerekre építkezni. Dolgozatom részletesen vizsgálja azt, hogy a banki csalások okozta félelem mennyire csökkenti a vásárlói hajlandóságot, mit tehet a felhasználó és mit kínálnak a bankok. A bemutatott témák között szó esik a supervised és unsupervised gépi tanulásról, és ezek hasznosságáról az anomáliadetektálásban.

Kulcsszavak: bankkártya csalások, gépi tanulás, biztonság, anomália

Szerző(k): Tóth Janka (Károli Gáspár Református Egyetem, Nemzetközi tanulmányok III., BA, janka.tooth@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Becsey Zsolt László egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

Kína gazdasági befolyása Magyarországon

A dolgozat Kína gazdasági befolyásának eszköztárát vizsgálja Magyarországon, különös tekintettel a Belt and Road Initiative (BRI) keretében megvalósuló beruházásokra. A kutatás célja annak bemutatása, hogy milyen gazdasági és politikai eszközökön keresztül erősödik Kína jelenléte a régióban, valamint hogy ez hogyan illeszkedik Magyarország külgazdasági stratégiájába. A dolgozat három konkrét esettanulmányon keresztül vizsgálja a jelenséget, a Budapest–Belgrád vasútvonal fejlesztését, a komáromi BYD elektromos autóbuszgyár működését, valamint a kazincbarcikai BorsodChem vállalat kínai felvásárlását. A kutatás kvalitatív és kvantitatív módszereket egyaránt alkalmaz. Az esettanulmányok elemzése mellett egy kérdőíves felmérést is készítettem, amely a magyar társadalom kínai beruházásokkal kapcsolatos megítélését vizsgálja. A dolgozat célja annak feltárása, hogy ezek a befektetések milyen lehetőségeket és kihívásokat jelentenek Magyarországra számára, illetve, hogy milyen megítélés alá esnek a magyar társadalomban.

Kulcsszavak: Kína, BRI, Kína-Magyarország kapcsolata, Kínai beruházás

Szerző(k): Kacsó Éva (Partiumi Keresztény Egyetem, Vállalkozások fejlesztésének menedzsmentje I., MA, kacso-eva@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Veres Edit egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Z és Alpha generációk fogyasztói attitűd vizsgálata, különös tekintettel a fenntarthatóságra

A kutatás középpontjában a Z és az Alpha generáció fenntartható fogyasztással kapcsolatos attitűdjeinek vizsgálata áll. A tanulmány célja, hogy részletesen feltárja és bemutassa azokat a társadalmi, gazdasági és értékrendbeli tényezőket, amelyek meghatározzák a fiatalok vásárlási szokásait és környezettudatos döntéseit, illetve ismereteit is. Az elemzés nem csupán a két generáció összehasonlítására törekszik, hanem hangsúlyt helyez a korcsoportokon belüli eltérő mintázatok azonosítására is. A kvalitatív módszertanra épülő kutatás, amely elsősorban fókuszcsoportos interjúkra támaszkodik, lehetőséget nyújt a Z és az Alpha generáció fenntarthatósággal kapcsolatos gondolatainak, érzelmi viszonyulásainak és jövőbeli elképzeléseinek mélyreható megismerésére. Kiemelt figyelmet kap az Alpha generáció fogyasztói magatartásának elemzése, hiszen ők azok, akiknek értékrendje és szokásai hosszú távon meghatározhatják a fenntartható fogyasztás jövőbeli irányait. Fókuszban a fiatalok fenntartható döntései állnak.

Kulcsszavak: generációk, fogyasztói magatartás, fenntarthatóság

Képzőművészet

Dr. Balázs Zoltán egyetemi adjunktus, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Bodoni-Dombi Tünde egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Valter Henrietta multidiszciplináris médiatervező, tag (Egyéni vállalkozás)

Program

10.00-10.20	Gulyás Petra-Anna	A fény örök íve
10.20-10.40	Sógor Aranka-Emese	A kocka kibontása – művészeti ágak szintézise a művészkönyvben
10.40-11.00	Bokor Anna- Júlia	A képzőművészet személyiségfejlesztő hatása
11.00-11.20	Kisgyörgy Emese	Néma mondat
11.20-11.40	Ilyés Csilla-Orsolya	Senki nem felel
11.40-12.00	János- Szatmári Boglárka	Szegmens – Dokumentarista jellegű művész- könyv vizuális elemek felhasználásával
12.00-12.20	Imreh Aliz-Ibolya	Alternatív illusztrációk

Kivonatok

Szerző(k): Gulyás Petra-Anna (Partiumi Keresztény Egyetem, Vizuális kommunikáció I., MA, gulyas-petra@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Onucsán Miklós egyetemi tanár (Partiumi Keresztény Egyetem)

A fény örök íve

A terv központi gondolata a végtelenség vizuális megfogalmazása, amelyet a matematika és a természeti valóság párhuzamán keresztül mutatok be. A koncepció két fő tartópillére a Möbius-szalag és az Antarktison tapasztalható csillagászati jelenség, amit „éjféli nap”-nak neveznek. A Möbius-szalag azért kulcsfontosságú eleme a tervnek, mert nem rendelkezik se elejével, se végével, a határtalanság és az egység tökéletes szimbóluma. Ehhez kapcsolódik az Antarktison megfigyelhető jelenség, amely során a nap nyáron egyszer sem süllyed a horizont alá. A terv háromdimenziós modellező szoftverben jött létre, a megalkotott felületre textúraként illesztettem rá a huszonnégy órás ciklust bemutató fotósorozatot, így a kétdimenziós idősíkk egy térbeli testté válik. Ezzel a digitális megoldással a technológia és a tudományos megfigyelés eszközeivel teszem láthatóvá az univerzumunkat átszövő állandóságot. Ez az alkotói folyamat rávilágít arra, hogy a modern technikai eszközök hogyan képesek új dimenziót adni a természet megfigyelésének.

Kulcsszavak: alternatív, örök, ismétlődés

Szerző(k): Sógor Aranka-Emese (Partiumi Keresztény Egyetem, Képzőművészet II., BA, sogor-aranka@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Onucsán Miklós egyetemi tanár (Partiumi Keresztény Egyetem)

A kocka kibontása – művészeti ágak szintézise a művészkönyvben

Projekttem középpontjában a művészkönyv áll, mint olyan határterületi műfaj, amely képes az irodalom, a tipográfia és a plasztikai formálás egységbe olvasztására. Kiindulópontom Pilinszky János művészetfilozófiája, különösen az emberi létezés korlátainak elfogadása és a művészet azon törekvése, hogy ezeket a határokat feszegesse. A művészkönyv nálam nem csupán információhordozó, hanem egy interaktív esztétikai objektum, amely a befogadót fizikai aktivitásra készíti. A központi szimbólumként választott kocka az emberi észlelés korlátoltságát szemlélteti: zárt állapotában sosem láthatjuk minden oldalát egyszerre, ahogy a valóság teljességét is csak részleteiben foghatjuk fel. A struktúra kibontásával azonban egy új, perspektíva tárul elénk. Az irodalmi gondolatok nem hagyományos könyvoldalakon, hanem sík, homorú és domború felületek váltakozásán jelennek meg.

Kulcsszavak: Művészkönyv, tipográfia, sík, homorú és domború felületek, intermedialitás

Szerző(k): Bokor Anna- Júlia (Temesvári Nyugati Egyetem, Reklámgrafika és illusztráció I., MA, bokorannajulia@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Erdei Ildikó egyetemi tanár (Temesvári Nyugati Egyetem)

A képzőművészet személyiségfejlesztő hatása

“Figyelman kívül hagyjuk a traumák és a stressz ártalmas hatásait, illetve a modern étellel járó összes olyan feszültséget, amely rátelepszik a testünkre és a lelkünkre, illetve az egészségünket károsítja.” (Máté, 2023) E lemerült, sebzett állapotban, kevésszer látjuk meg a jót, szépet, menekülünk önmagunk elől. De mi van akkor, ha az ember művész? E hanyatló állapottal, hogyan sikerül szembenézni? Válaszom pszichológiai érdeklődésemmel, sebzett nézőpontomra tudományosan nézve, illetve művészetet, hivatásomat megélve keresem. Célom az alkotási folyamat terápiás jellegének, folyamatának, illetve ezeknek eredményeképp létrejövő rézkarc bemutatása. Így az elkövetkezőkben olvashatunk a művészetek és a pszichológia összefonódásáról, művészet-terápiáról, a rézkarcról, hagyományos sokszorosító grafikai technikáról illetve alkotásomról. Jelen tanulmány megírásának célja a művészet és pszichológia kapcsolatának, annak személyiségfejlesztő hatásának grafikai technikával való vizsgálata. Hogyan teremtünk kapcsolatot önmagunkkal a művészet által? Dolgozatomban rézkarc technikával készített alkotás megszületésének folyamatát, eredményét mutatom be, mint esettanulmányt.

Kulcsszavak: rézkarc, önreflexió, pszichológia, művészet

Szerző(k): Kisgyörgy Emese (Partiumi Keresztény Egyetem, Vizuális kommunikáció I., MA, kisgyorgy.emese@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Onucsán Miklós egyetemi tanár (Partiumi Keresztény Egyetem)

Néma mondat

A projekt kiindulópontja egy néma mondat, amely egy jelnyelvet használó lány ujjperceinek dinamikus mozgásából jött létre. Központi gondolat a mozgás leképzése, ami egy rendhagyó és többlépcsős folyamat. Ezt a gesztusrendszert digitalizáltam. A kézfej és az ujjak mozgását specifikus adatpontokként rögzítettem térben, sorrendbe összekötve hoztam létre az adatpontok absztrakt vázát. A kivitelezés során a kapott digitális adatpontokat vetítéssel vittem át a fizikai hordozófelületre. A vetített metszéspontokat tűkkel jelöltem ki, amelyek a struktúra alapjává váltak. Erre a pontrendszerre építettem fel, feszített cérnaszálak hálózatából hoztam létre a térbeli formát. A szálak sűrűsödése és ritkulása nem csupán vizuális játék, hanem a jelnyelvi artikuláció intenzitásának leképzése. Ezután rögzítettem / keményítettem a kapott eredményt. Három különböző cérnából alkottam három térbeli formát. A folyamat végén a textúra elveszítette eredeti lágyságát, és egy öntartó, szoborszerű objektummá dermedt. A Néma mondat nem csupán egy szobor, hanem egy kimerevített információ.

Kulcsszavak: jelnyelv, absztrakt, adatpont, leképzés

Szerző(k): Ilyés Csilla-Orsolya (Partiumi Keresztény Egyetem, Képzőművészet I., BA, ilyes-csilla@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Lőrinczi Inez egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Senki nem felel

Pályamunkámat a lírai fotográfia kategóriájába sorolom, mivel célom egy lány, finom hangulatú, érzelmileg rétegzett fotósorozat létrehozása volt. A képi világot két domináns, komplementer szín – a narancssárga és a kék – határozza meg. A sorozat narancs tónusokkal indul, majd fokozatosan a kék irányába halad, vizuális és szimbolikus átmenetet teremtve a két pólus között. A narratíva a szereplő fokozatos megmutatkozására épül: az első képen még rejtve marad, míg a záróképen már tisztán látható arccal, kezében tulipánokkal jelenik meg. A tulipán motívuma a kibontakozás folyamatát jelképezi, ahogyan a sorozat során fokozatosan válik hangsúlyossá. Az üveglap az átlátszóság és a tehetetlenség szimbóluma. A képek több felvétel digitális egymásra illesztésével, rétegek áttetszőségének és színének módosításával készültek. A projekt fotókönyv formában valósul meg, pausz- és műanyag lapokkal, japán kötési technikával összefűzve, kiegészítve a Margaret Island „Senki nem felel” című dalának részleteivel, amelyek erősítik a sorozat konceptuális és érzelmiességét és szorosan kapcsolódnak a sorozat belső tematikájához.

Kulcsszavak: fotográfia, fotókönyv, lírai

Szerző(k): János-Szatmári Boglárka (Partiumi Keresztény Egyetem, Képzőművészet II., BA, janos-boglarka@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Onucsán Miklós egyetemi tanár (Partiumi Keresztény Egyetem)

Szegmens – Dokumentarista jellegű művészkönyv vizuális elemek felhasználásával

Szegmens címet viselő pályamunkám koncepciója egy családfadokumentációként szolgáló művészkönyv. Kiindulási pontja az anyai nagymamám által őrzött zsoldároskönyv borító, melynek belsejébe családtagok nevei és születési dátumai íródtak. Ezekből a hallomásból ismert nevekkel építettem fel a könyv tartalmát: anyai üknagyszüleimtől kezdve, egészen a jelenig mutatom be családfám egyik szegmensét. Az elkészítéséhez a genealógia hagyományos forrásait vettem alapanyagul: tárgyi emlékeként a zsoldárokat, a képeslapot, a családi házat, a hárászkendőt és népviseletet, íratlan szellemi hagyományként a felmenőimtől hallott, szójhagyomány útján terjedő családi történeteket, írott forrásként a kézi jegyzeteket és archív fényképeket használtam fel. A pályamunka megvalósítása során különböző technikákat ötvöztem, így találkoznak és alkotnak egy egészet a generációk elválasztásához használt zsoldárlapok, a digitalizált fényképek, a számítógépes jegyzetek és a felmenőimtől, illetve tőlem származó kézi jegyzetek születési dátumokról, nevekről, történetekről.

Kulcsszavak: zsoldároskönyv, genealógia, digitalizáció, jegyzetek

Szerző(k): Imreh Aliz-Ibolya (Partiumi Keresztény Egyetem, Vizuális kommunikáció I., MA, imreh-aliz@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Onucsán Miklós egyetemi tanár (Partiumi Keresztény Egyetem)

Alternatív illusztrációk

Az Alternatív illusztrációk című projekt Percy Bysshe Shelley Ozymandias című versére épül. A versből hat sort választottam ki, és mindegyikhez külön illusztrációt készítettem. Ez felborítja az illusztráció hagyományos rendszerét, amely általában egy teljes szöveghez egyetlen képet társít. Ebben az esetben a kép nem csak a szöveg kísérője, hanem egy alap, amit aztán felbontok és újrarendezek. Következő lépésként az ábécé betűit egy egyszerű struktúrába rendeztem, majd ezt a rendszert rávetítettem az elkészített illusztrációkra. A vizuális felületből kör alakú kivágásokat készítettem az egyes verssorok betűinek megadott helyének megfelelően. Minden betű külön képi fragmentumként jelenik meg, így a szöveg nem egy tipografikus megjelenést kap, hanem létrehoz egy kép alapú betűrendszert. A végső munka külön illusztrál betűket, szavakat és sorokat, az illusztráció kivágott részeit és a keletkező hiányt felhasználva. Az alkotás nem köti hagyományos képkeret, a kompozíciója nyitott. A térhez alkalmazkodva, változó struktúráként is működhet. Formáját az adott tér és ábécé aktuális rendszere határozza meg.

Kulcsszavak: képmaradvány, képi tipográfia, kódolás, alternativitás

Magyar nyelv és irodalom 1.

Dr. Verók Attila egyetemi tanár, elnök (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

Dr. Antal Balázs egyetemi docens, tag (Nyíregyházi Egyetem)

Dr. János Eszter Szidónia egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.00-10.20	Bántó Bianka	Változó operett: a Csárdáskirálynő, a Sybill és a Viktória operettek jelentésének időbeni átértékelése és újraértelmezése a nagyváradi színházi kultúrában
10.20-10.40	Czilli Anna-Klára	Divat a ruhákon túl, szépségképek a divatban az évek során
10.40-11.00	Corodi Victor	Térpoétika és térábrázolás Tabéry Géza regényeiben: Nagyvárad és az Érmellék
11.20-11.40	Sebestyén Kristóf-István	A magyar szürke szarvasmarha tenyésztése a Partiumban művelődéstörténeti megközelítésben
11.40-12.00	Kupás Nóra-Ágnes	A műnemek és a műfajok játékalapú tanítása irodalomórán – Egy saját fejlesztésű társasjáték empirikus vizsgálata nagyváradi tanulók körében

Kivonatok

Szerző(k): Bántó Bianka (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom II., BA, banto-bianka@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. János Szabolcs egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Változó operett: a Csárdáskirálynő, a Sybill és a Viktória operettek jelentésének időbeni átértékelése és újraértelmezése a nagyváradai színházi kultúrában

A klasszikus operett – amely már a színház alapításától kezdve meghatározó szerepet töltött be Nagyvárad kulturális életében – a köztudatban gyakran változatlan történetként él. A látszólag állandó színpadi formák ellenére azonban a színházi és kulturális kontextus folyamatos, évtizedeken át tartó átalakuláson ment keresztül egészen napjainkig. Dolgozatom célja annak vizsgálata, miként módosult a nagyváradai színház repertoárjában a kezdetektől jelen lévő három kiemelkedő operett – a Csárdáskirálynő, a Sybill és a Viktória – irodalmi és színházi értelmezése az idők folyamán. A tanulmány külön figyelmet fordít az előadások újraértelmezésében szerepet játszó tényezőkre, így a színészi játéokra, valamint a kritikai recepció nézőpontjára is. A kutatás abból a feltevésből indul ki, hogy a társadalmi hatások és a cenzúra miként formálták a színházi életet – különös tekintettel az operett műfajára – az egyes történelmi korszakok során. E hatások új megvilágításba helyezték az operetteket, hozzájárulva folyamatos átalakulásukhoz és értelmezési lehetőségeik bővüléséhez. Ennek következtében minden korszak saját jelentésréteggel gazdagította a műveket.

Kulcsszavak: operett, színházi újraértelmezés, átalakulás, jelentésváltozás

Szerző(k): Czilli Anna-Klára (Temesvári Nyugati Egyetem, Divat- és ruhatervezés szak II., BA, czillianna2005@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Magyarai Sára egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Divat a ruhákon túl, szépségképek a divatban az évek során

Dolgozatomban olyan filozófiai kérdésekre keresem a választ, mint arra, hogy mitől lesz valami szép és mik befolyásolhatják ezeket a szépségről kialakított koncepciókat. Közben kutatom a kapcsolatot a vallás és a divat között, azt vizsgálva, hogy milyen szerepet játszott ebben a hitvilág, a vallásos jelképek és szellemiség. Vajon befolyással van az emberek hitvilága a szépről alkotott kép alakulására? A témához néprajzi, kultúrtörténeti és művészeti szempontból is közelítettem. A célom megmutatni, hogy a divat nemcsak szép akar lenni, hanem gyakran mélyebb üzeneteket is hordoz, ezek az üzenetek pedig akár a hithez, a közösséghez vagy az identitáshoz is kapcsolódhatnak. Dolgozatom céljának eléréséhez szakirodalmi elemzést, illetve kutatást végeztem kérdőív segítségével, mely felmérésnek a célcsoportja az egyszerű, hétköznapi ember, annak érdekében, hogy megértsem, hogyan látják ma az emberek a szépséget, és mennyire kapcsolódik ez személyes hitükhöz, identitásukhoz vagy kulturális környezetükhöz.

Kulcsszavak: Kulcsszavak: divattervezés, filozófia, szépség, hit, kultúra

Szerző(k): Corodi Victor (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom III., BA, victorcorodi51@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Albu-Balogh Andrea egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Térpoétika és térábrázolás Tabéry Géza regényeiben: Nagyvárad és az Érmellék

Nagyvárad a magyar irodalom és művelődéstörténet egyik meghatározó városa, amely több korszakban is fontos központként működött. Jelen kutatás középpontjában Tabéry Géza regényeinek térábrázolása áll, különös tekintettel Nagyvárad és az Érmellék megjelenítésére. Az író műveiben gyakran ábrázolja a partiumi régió falvait, ugyanakkor visszatérő és meghatározó helyszín Nagyvárad. A város nem csupán háttérként szolgál, hanem a történetek egyik szervező központja: innen indulnak vagy ide térnek vissza a cselekményszálak. Ezzel szemben a kisebb települések inkább kiegészítő térként jelennek meg, amelyek azonban szervesen kapcsolódnak a városhoz. A tér poétikai szempontból válik fontossá, hisz nem háttér, nem díszítőelem, hanem a művek jelentéshálóját meghatározó tényező, továbbá a szereplők identitásának, társadalmi helyzetének és kapcsolatrendszerének alakulását is meghatározza. A vizsgálat módszertanát dokumentumelemzés és szoros olvasás alkotja. Az elemzés olyan regényekre terjed ki, mint A Frimont-palota, a Fekete ablak és a Cenci, a váradi lány. Az elméleti háttér irodalomtörténeti és térpoétikai megközelítésekre épül: Papp Ágnes Klára, Kovács Krisztina, Gyáni Gábor munkáira.

Kulcsszavak: narráció, térpoétika, identitás, Nagyvárad, Érmellék

Szerző(k): Sebestyén Kristóf-István (Állatorvostudományi Egyetem, Állatorvosi IV., BA, sebestyenkristof2@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Páll István ny. néprajzkutató, ny. igazgató (Sóstói Múzeumfalú)

A magyar szürke szarvasmarha tenyésztése a Partiumban művelődéstörténeti megközelítésben

A szakdolgozatom célja a magyar szürke szarvasmarha tenyésztésének vizsgálata és bemutatása Partiumban. A szakdolgozat elkészítéséhez saját kutatásokat is végeztem. A kutatás során igyekeztem jobban megismerni ezt az őshonos magyar fajtát és felmérni a magyar szürkemarha tenyészeteket a Partiumban, bemutatni őket. Felmértem a partiumi tenyészetek jelentőségét Romániában, úgy a fajtamegőrzés terén, mint a fajta értékesítése szempontjából a romániai húspiacon. A kutatás során személyesen látogattam el magyar szürkemarha-tenyészetekben és a tulajdonosoktól valamint az állatokat gondozó személyzettől sikerült információkat gyűjtenem. A kutatás három nagyobb tenyészetre terjedt ki, amelyek a romániai Bihar megyében találhatóak. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy Romániában a magyar szürkemarha tenyésztés akadályokba ütközik, leginkább a hasznosításukat illetően, ami nagyrészt a modern húsmarhafajták térhódításának köszönhető. Ugyanakkor az is kiderült, hogy a partiumi régió alkalmasnak bizonyul ennek a szarvasmarhafajtának a tenyésztésére, ugyanis a fajta nagyon jól alkalmazkodik az időjárási viszonyokhoz és a ridegtartáshoz.

Kulcsszavak: magyar, szürkemarha, tenyésztés, Partium, megőrzés

Szerző(k): Kupás Nóra-Ágnes (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom – Angol nyelv és irodalom III., BA, kupasagnes@gmail.com)

Témavezető(k): Vigh Ivett-Barbara egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

A műnemek és a műfajok játékalapú tanítása irodalomórán – Egy saját fejlesztésű társasjáték empirikus vizsgálata nagyváradi tanulók körében

A társasjátékok oktatási célú alkalmazásai napjainkban egyre nagyobb figyelmet kapnak a pedagógiai gyakorlatban. A társasjáték-pedagógia olyan alternatív tanítási módszerként értelmezhető, amely az elmúlt években vált különösen aktuálissá, és új perspektívát kínál a hagyományos oktatási megközelítések kiegészítésére. Jelen kutatás célja egy saját fejlesztésű, a magyar irodalmi műnemekkel és műfajokkal foglalkozó társasjáték bemutatása és gyakorlati alkalmazása nagyváradi diákok körében, ahol az ismeretlenőrzés mellett az együttműködés, a kritikai gondolkodás és a kommunikációs készségek fejlesztése is hangsúlyos szerepet kap. A bemutatott társasjáték különböző feladatokon keresztül dolgoztatja fel az epika és a líra műnemébe tartozó műfajokat, miközben a Holnaposok irodalmi csoportjához kapcsolódó kérdések révén helyi kulturális identitást is erősít. Az eredmények rámutatnak arra, hogy a társasjáték hozzájárul a mélyebb megértéshez és tudatosabb rögzítéshez, hatékonyan növeli a tanulók motivációját és aktív részvételét az irodalomórán. A kutatás elősegíti a játékalapú tanulási módszerek elterjedését, és támogatja a magyar nyelv- és irodalomoktatás módszertani megújulását.

Kulcsszavak: társasjáték, társasjáték-pedagógia, műnemek, műfajok, magyaróra

Magyar nyelv és irodalom 2.

Tukacsné dr. Károlyi Margit ny. főiskolai tanár, elnök (Nyíregyházi Egyetem)

Dr. Bartha Krisztina egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Pállné dr. Lakatos Ilona ny. főiskolai tanár, tag (Nyíregyházi Egyetem)

Program

10.00-10.20	Dihenes Zsuzsánna	Az érmihályfalvi temetők nyelvi tájképe
10.20-10.40	Szabó Ildikó-Katalin	A politikai mém mint a véleményformálás eszköze – Online mémkultúra az aktuális magyarországi pártpolitikában
10.40-11.00	Szőlősi Erzsebet- Vivien	Helynévismereti és kognitív térképes vizsgálatok Szilágylompérton
11.00-11.20	Hollo Blanka	Élet és halál határán – A halál nyelvi megjelenése a Székelyudvarhelyi kódexben
11.40-12.00	Nagy Krisztina	A sorkatonaság alatt íródott szerelmi levelek női perspektívájának elemzése antropológia nyelvészeti megközelítésben
12.00-12.20	Szőlősi Bernadett- Katalin	„kicsit teszek lányért, de bármit a nőért” – Nőképek Dzsúdóló dalszövegeiben
12.20-12.40	Vonház Vanessa- Alexandra	Az udvariasság és hatalmi viszonyok Jankovics Marcell „Magyar népmesék” című animációs sorozatában

Kivonatok

Szerző(k): Dihenes Zsuzsánna (Partiumi Keresztény Egyetem, Többszínűség és multikulturalitás II., MA, dihenes-zsuzsanna@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Magyarai Sára egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Az érmihályfalvi temetők nyelvi tájképe

A temetők néprajzi vizsgálata kiemelten fontos, mert a sírjelek, szimbólumok és sírfeliratok a közösségi emlékezet, a kulturális identitás és a halálhoz való viszony lenyomatai. A temető mint kulturális tér az emlékezés helye, olyan komplex jelrendszer, amelyben a vizuális és nyelvi jelek a közösség vallási, társadalmi és nyelvi viszonyait tükrözik. Dolgozatomban az érmihályfalvi temetők nyelvi tájképét vizsgálom. A kutatás empirikus alapját háromrétegű korpusz alkotja: a 360 fényképből álló vizuális dokumentáció, a sírfeliratok nyelvi anyaga, valamint a helyi lakosokkal készített interjúk. Kutatási kérdéseim a következők: 1. Milyen vizuális és nyelvi kódok szervezik a temető jelrendszerét? 2. Miként jelenik meg a felekezeti és kulturális sokszínűség a sírjelekben és a feliratok nyelvében? 3. Hogyan tükrözi a temető a térbeli szerkezete a felekezeti és társadalmi viszonyokat? 4. Milyen nyelvek jelennek meg a sírfeliratokon, és ezek milyen identitásjelölő funkcióval bírnak? 5. Hogyan jelenik meg a névhasználatban a nyelvi és kulturális hovatartozás? Kutatásom elméleti keretét Dukrét Géza (1999), Kunt Ernő (1983), Magyarai Sára (2015; 2017; 2018) és Voigt Vilmos (2017) írásai adják.

Kulcsszavak: temető, szemiotika, nyelvi tájkép, sírjel, multikulturalitás

Szerző(k): Szabó Ildikó-Katalin (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom II., BA, szabo-ildiko@partium.ro)

Témavezető(k): Vigh Ivett-Barbara egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

A politikai mém mint a véleményformálás eszköze – Online mémkultúra az aktuális magyarországi pártpolitikában

Napjainkban az internetes mémek a digitális kommunikáció szerves részét képezik, olyan vizuális és szöveges elemeket ötvöző tartalmak, amelyek egy kulturális jelenséget, élethelyzetet mutatnak be a humor és az irónia eszközeinek segítségével, víruszerű terjedésüknek köszönhetően pedig egyre népszerűbbé válnak az online térben. A közösségi médiában a politikai kommunikáció mellett ma már elképzelhetetlen a felhasználók által generált, politikusokat ábrázoló mémek megjelenése, amelyek nem csupán szórakoztatás céljából, hanem a véleményformálás eszközeiként funkcionálnak. Kutatásom középpontjában a magyarországi két legnagyobb szavazóbázissal rendelkező párt, a Fidesz és a Tisza Párt köré épülő mémkultúrát vizsgálom a közösségi média felületeken, különös tekintettel arra, hogy ezekben a mémekben miként jelenik meg a véleménynyilvánítás, valamint a kommentelők reakciói hogyan tükrözik a politikai állásfoglalásukat és érzelmi attitűdjeiket. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak a politikai mémek működésének és társadalmi hatásainak mélyebb megértéséhez.

Kulcsszavak: közösségi média, humor, irónia, politikai mémek, véleménynyilvánítás

Szerző(k): Szőlősi Erzsébet-Vivien (Partiumi Keresztény Egyetem, Többnyelvűség és multikulturalitás II., MA, szolosierzsike@yahoo.com)

Témavezető(k): Dr. Szilágyi-Varga Zsuzsa egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Helynévismereti és kognitív térképes vizsgálatok Szilágylompérton

Napjainkban számos kutatás foglalkozik a nevek és az azokat használó közösségek, a név és a társadalom kapcsolatának vizsgálatával. Ezek a kérdések a szocioonomasztika és azon belül is a helynév-szociológia tárgykörébe tartozó kérdések. Helynév-szociológiai vizsgálatokkal térképezhető fel a helynevek identitásteremtő jellege, a hozzájuk fűződő attitűdök vagy éppen a névvariánsok viszonya is. Szintén a helynév-szociológia tárgykörét képezik a kognitív és mentális térképes vizsgálatok, amelyekkel egy-egy település mentális településmorfológiája mutatható be. Dolgozatom célja a Szilágy megyei Szilágylompérton végzett helynévismereti felmérés bemutatása és a kapott eredmények elemzése elsősorban az életkor és a nem tekintetében. A felmérés célja volt a település mentális településmorfológiájának feltérképezése is, a dolgozatban ennek menetéről és a vizsgálat eredményeiről külön fejezetben szólok. A dolgozat elméleti hátterét CSÉFALVAY ZOLTÁN (1990), LETENYEI LÁSZLÓ (2005), GYÓRFFY ERZSÉBET (2018) munkái, illetve a közelmúltban végzett és közzétett helynév-szociológiai vizsgálatok, például E. NAGY KATALIN (2021), SZILÁGYI-VARGA ZSUZSA (2024) és HANKUSZ ÉVA (2025) kutatásai adták.

Kulcsszavak: helynévismeret, Szilágylompért, mentális térképek, kognitív térképek, mentális településmorfológia

Szerző(k): Hollo Blanka (Partiumi Keresztény Egyetem, Többnyelvűség és multikulturalitás II., MA, hollo-blanka@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Magyarai Sára egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Élet és halál határán – A halál nyelvi megjelenése a Székelyudvarhelyi kódexben

A dolgozat a halál fogalmának nyelvi megjelenését vizsgálja főként a Székelyudvarhelyi kódex szövegében, kulturális nyelvészeti szempontokat figyelembe véve. A kutatás célja feltárni mindazon nyelvi eszközöket, melyekkel a halál fogalmát kifejezték a magyar nyelvű középkori vallásos szövegek, illetve milyen kulturális és vallási jelentések kapcsolódnak ezekhez a kifejezésekhez. A halálra és a halálos bűnre utaló nyelvi kifejezések elemzése a metaforikus és stilisztikai alakzatok vizsgálatára épül. A vizsgálat során kiemeltem azon szövegrészeket, melyek a halállal kapcsolatosak, figyelembe véve azok nyelvi és metaforikus hátterét. Az elemzés rávilágít arra, hogy a halál megnevezése a középkori szövegekben gyakran átvitt értelmű, amely szoros összefüggésbe vonható a középkori keresztény világgéppel és a túlvilágról alkotott képzetekkel. Az elemzés elméleti hátterét kulturális nyelvészeti (Bańcerowski 2008; Balázs–Veszelszki 2012, Magyarai 2015), illetve irodalomtörténeti szempontból is megközelítettem (Lázs 2016). A kutatási eredmények hozzájárulnak a középkori magyar vallásos nyelvemlékek részletesebb megismeréséhez, illetve azok megértéséhez.

Kulcsszavak: halál, túlvilág, metafora, kulturális nyelvészet, magyar nyelvi emlék

Szerző(k): Nagy Krisztina (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom III., BA, kriszlittle@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Magyarai Sára egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

A sorkatonaság alatt íródott szerelmi levelek női perspektívájának elemzése antropológia nyelvészeti megközelítésben

A dolgozat a sorkatonaság alatt íródott szerelmi levelek női perspektíváját vizsgálja antropológiai nyelvészeti megközelítésben. A kutatás központjában egy 37 levélből álló korpusz áll, amelyeket kizárólag a női fél írt a katonai szolgálatát töltő párjának. A dolgozat célja annak feltárása, hogy az írásbeliség hogyan tette lehetővé az érzelmek rendszerezését, az identitás kifejezését és a kapcsolat fenntartását a fizikai távolság és a politikai elnyomás idején. A módszertan a kvalitatív dokumentumelemzésre és nyelvi profilozásra épül, figyelembe véve a levelek történelmi és társadalmi kontextusát. A kutatás négy fő kérdés mentén halad. 1) Hogyan tükrözik a levelek a Ceaușescu rezsim gazdasági és politikai nehézségeit? 2) A fatikus elemek milyen többletjelentéssel rendelkeznek a levelekben? 3) Milyen kereszténységre utaló elemek jelennek meg a nyelvi profilozás során? 4) Milyen érzelmeket közvetítenek az írások? A levelek nem csupán lenyomatok, hanem olyan többszörösen kódolt dokumentumok, amelyek a szövegantropológia eszközeivel (Balázs 2007; Balázs – Takács 2009) feltárják a korszak társadalmi valóságát és az egyéni sorsok megélésének nyelvi struktúráit (Vajda 2013).

Kulcsszavak: személyes levél, sorkatonaság, antropológiai nyelvészet, Ceaușescu-rezsim, keresztény identitás

Szerző(k): Szőlősi Bernadett-Katalin (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom – Angol nyelv és irodalom III., BA, szolosikatica@yahoo.com)

Témavezető(k): Dr. Magyarai Sára egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

„kicsit teszek lányért, de bármit a nőért” – Nőképek Dzsúdló dalszövegeiben

Dzsúdló ismert és kedvelt előadó a fiatalság körében, dalszövegeiben pedig gyakran jelenik meg a nő képe. Kutatásom témája a Dzsúdló dalszövegeiben megjelenő nőkép. A kutatást az indokolja, hogy a zene fontos szerepet játszik mindennapjainkban, az előadók, dalszövegeik által értéket vagy ellenértéket képviselnek és közvetítenek, amelyek közvetlenül befolyásolják a hallgatóközönség értékrendszerét, világ-, illetve önképét is. Mivel Dzsúdló a fiatalság, s ezen belül a fiatal lányok körében is kedvelt előadó, fontos, hogy tudjuk, milyen nőképet közvetítenek a dalszövegek, s hogy ez hogyan befolyásolhatja az önmagukról kialakult – s ami még fontosabb: az éppen kialakuló – képet. Ebben a kutatásban tehát arra szeretnék választ kapni, hogy milyen és hányféle szerepben jelenik meg a nő ezekben a dalszövegekben, tehát antropológiai nyelvészeti szempontból közelítek a korpuszhoz, s megvizsgálom, mit, milyen értékeket közvetít az előadó a közönségnek. A kutatás elméleti hátterét főként Magyarai Sára (2015, 2017), Balázs Géza (2009), illetve Hujber Szabolcs (2017, 2018) munkái adják. A kutatást korpuszközpontú megközelítéssel, tartalomelemzéssel végzem.

Kulcsszavak: Dzsúdló, nő, nőkép

Szerző(k): Vonház Vanessa-Alexandra (Partiumi Keresztény Egyetem, Magyar nyelv és irodalom – Angol nyelv és irodalom III., BA, vonhaz-vanessa@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Magyarai Sára egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Az udvariasság és hatalmi viszonyok Jankovics Marcell „Magyar népmesék” című animációs sorozatában

A kutatás Magyar népmesék című animációs sorozat első, 1979-ben készült 13 epizódját vizsgálja. Az elemzés kvalitatív diskurzuselemzés módszerével a szereplők kommunikációjára, nyelvi megnyilvánulásaira és interakcióira összpontosít. Célja feltárni, a) miként fejezi ki a női udvariasság a tiszteletet, és mikor válik manipulációvá? b) Hogyan tükrözi a parancs, kérés és tanács a férfi–női hierarchiát? c) Milyen nyelvi és viselkedésbeli eszközökkel jelenik meg a hatalom, illetve mikor válik a csend, az udvariasság vagy az ellentmondás hatalmi eszközzé? d) Milyen szimbolikus jelentést hordoz a női hallgatás, és mikor válik a hatalom, az ellenállás vagy a bölcsesség kifejezésévé? e) Hogyan jelenik meg a humor a férfi kommunikációban, és miként szolgál a hatalmi fölény vagy az erkölcsi igazság érvényesítésére? A dolgozat elméleti háttérét többek között a Magyar Szemiotikai Társaság (2016) kötete adja. A hatalom kérdésének értelmezéséhez a Nyelvészet, művészet, hatalom (2015) című tanulmánykötet nyújt elméleti keretet, míg a humor értelmezéséhez Balázs Géza (2018) és Nemesi Attila László (2018) munkái szolgálnak háttérként. A dolgozatomban ennek a kutatásnak az eredményeit mutatom be.

Kulcsszavak: népmese, udvariasság, hatalom, humor, nemi hierarchia

Német nyelv és irodalom

Dr. Ardelean Tímea egyetemi adjunktus, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Nagy Ágota egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Tóth Orsolya egyetemi tanársegéd, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.00-10.20	Kiss Imola-Angella	Fördermöglichkeiten der emotionalen Intelligenz durch dramapädagogische Spiele im DaF-Unterricht
10.20-10.40	Tatar (Laboncz) Rozalia	Die Übersetzbarkeit deutscher Komposita im Alltagsdeutsch-eine Analyse anhand ausgewählter Beispiele
10.40-11.00	Nagy Victoria-Adriana	Ich, das Ungeziefer von Péter Kárpáti und Die Verwandlung von Franz Kafka: eine vergleichende Theatersemiotische Analyse
11.20-11.40	Szabó Júlia	Die Herausbildung des Heimatgefühls aus kindlicher Perspektive in der deutschsprachigen Literatur des 20. Jahrhunderts
11.40-12.00	Albi Alexandra	Theater als Erinnerungsraum: Identitätssuche und Migration in Elise Wilk „Verschwinden“
12.00-12.20	Kiss Kinga	Feminismus und weibliches Selbstbewusstsein in den Goldenen Zwanzigern in Deutschland: Von Marlene Dietrich bis Anita Berber
12.20-12.40	Pintea Blanka	Die Herkunft und das kulturelle Erbe der Sathmarer Schwaben von Fienen im Spiegel der Blasmusik

Kivonatok

Szerző(k): Kiss Imola-Angella (Partiumi Keresztény Egyetem, Német nyelv és irodalom III., BA, kiss-imola@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Bánffi-Benedek Andrea egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Fördermöglichkeiten der emotionalen Intelligenz durch dramapädagogische Spiele im DaF-Unterricht

Die Förderung sozialer und emotionaler Kompetenzen stellt eine zentrale Aufgabe der Bildung im 21. Jahrhundert dar. Die emotionale Intelligenz spielt eine wesentliche Rolle für den schulischen Erfolg, zwischenmenschliche Beziehungen und die konstruktive Konfliktbewältigung. Der Fremdsprachenunterricht bietet aufgrund seines kommunikativen und interaktiven Charakters besondere Möglichkeiten zur Entwicklung emotionaler Kompetenzen. Ziel der vorliegenden Studie ist es, zu analysieren, inwiefern der regelmäßige Einsatz dramapädagogischer Spiele zur Förderung der emotionalen Intelligenz im Deutschunterricht als Fremdsprache beitragen kann. Die Studie ging von der Hypothese aus, dass der regelmäßige Einsatz dramapädagogischer Spiele die emotionale Intelligenz der Lernenden deutlich steigert. Die Ergebnisse zeigen, dass dramapädagogische Methoden einen positiven Einfluss auf das emotionale Bewusstsein, die Empathiefähigkeit sowie auf konstruktive Konfliktlösungsstrategien haben. Darüber hinaus konnte eine Steigerung der kommunikativen Bereitschaft und der Kooperationsfähigkeit der Lernenden festgestellt werden.

Kulcsszavak: emotionale Intelligenz, Dramapädagogik, Deutsch als Fremdsprache (DaF), Empathie, Konfliktbewältigung, kommunikative Kompetenz

Szerző(k): Tatar (Laboncz) Rozalia (Partiumi Keresztény Egyetem, Német nyelv és irodalom III., BA, tatar-rozalia@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Boszák Gizella egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Die Übersetzbarkeit deutscher Komposita im Alltagsdeutsch-eine Analyse anhand ausgewählter Beispiele

Die vorliegende Arbeit untersucht die Übersetzbarkeit deutscher Komposita anhand von Beispielen aus dem Alltagsdeutsch. Ziel der Untersuchung ist es, zu analysieren, welche Übersetzungstrategien im deutsch-ungarischen Kontext angewendet werden können und aus welchen sprachlichen semantischen oder kulturellen Gründen bestimmte Lösungen notwendig werden. Ein besonderer Fokus liegt auf jenen Komposita, für die im Ungarischen kein direktes lexikalisches Äquivalent existiert. Dabei wird untersucht, wie deutsche zusammengesetzte Wörter strukturell aufgebaut sind und welche Probleme im Übersetzungsprozess auftreten können. Zudem wird analysiert welche lexikalischen Transformationsoperationen im deutsch-ungarischen Sprachpaar am häufigsten vorkommen. Die Arbeit differenziert zwischen wörtlich übersetzbaren Komposita und solchen, die eine kreative oder explizierende Übersetzung erfordern. Die Relevanz der Untersuchung liegt darin, dass deutsche Komposita häufig komplexe Bedeutungsstrukturen ausdrücken, die im Ungarischen oftmals nur durch Umschreibung wiedergegeben werden können.

Kulcsszavak: Übersetzbarkeit, Komposita, Alltagsdeutsch, Deutsch-Ungarische Übersetzung, Wortbildung

Szerző(k): Nagy Victoria-Adriana (Partiumi Keresztény Egyetem, Német nyelv és irodalom III., BA, grancean-victoria@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. János Szabolcs egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Ich, das Ungeziefer von Péter Kárpáti und Die Verwandlung von Franz Kafka: eine vergleichende Theatersemiotische Analyse

In der Studie wird eine vergleichende, theatersemiotische Analyse der Erzählung Die Verwandlung von Franz Kafka und der dramatischen Adaption Ich, das Ungeziefer von Péter Kárpáti durchgeführt. Zentrale Fragestellung ist, wie sich das kafkaeske „Ungeziefer“ als metaphorisches literarisches Zeichen im komplexen Zeichensystem des Theaters in eine wahrnehmbare körperliche und räumliche Präsenz transformiert. Im Mittelpunkt der Analyse stehen die Unterschiede zwischen narrativer Struktur und Theatralität sowie die bedeutungskonstituierende Funktion verbaler und nonverbaler Bühnencodes, insbesondere von Körper, Bewegung, Stimme und Raum. Während die Verwandlung in der Erzählung vor allem aus einer inneren Perspektive und durch erzählerische Vermittlung interpretierbar wird, konstituiert sich die Bedeutung in der dramatischen Adaption durch Bühnenpräsenz und Performativität. Die Arbeit argumentiert, dass die Adaption nicht lediglich eine Dramatisierung darstellt, sondern eine semiotische Neugestaltung der kafkaesken Lebenserfahrung durch die spezifischen Mittel des Theaters ist.

Kulcsszavak: Theater, Komparatistik, Theatersemiotik, Verwandlung

Szerző(k): Szabó Júlia (Partiumi Keresztény Egyetem, Angol nyelv és irodalom – Német nyelv és irodalom III., BA, szabo-julia@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. János Eszter Szidónia egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Die Herausbildung des Heimatgefühls aus kindlicher Perspektive in der deutschsprachigen Literatur des 20. Jahrhunderts

Die vorliegende Arbeit untersucht die Darstellung des Heimatbegriffs in der deutschen Literatur aus der Perspektive rumänischer Kinder anhand zweier autobiographischer Werke: *Niederungen* von Herta Müller und *Warum das Kind in der Polenta kocht* von Aglaja Veteranyi. Im Mittelpunkt steht die Frage, welche Faktoren zur Herausbildung oder zum Fehlen eines Heimatgefühls beitragen und wie dieses Gefühl literarisch dargestellt wird. Dabei wird insbesondere die kindliche Perspektive berücksichtigt, da Kinder in hohem Maße von ihrer sozialen und familiären Umgebung geprägt werden. Die Analyse konzentriert sich auf vier zentrale Aspekte: Zeitraumdarstellung, Umgebungsdarstellung, Dynamik familiärer Beziehungen sowie Glaubensdarstellung. Während in Müllers Werk die feste, traditionell orientierte Familie in einer ländlichen Heimat in kommunistischem Rumänien dargestellt wird, zeigt Veteranyis Roman das Leben einer instabilen, ständig wechselnden Heimat innerhalb einer Zirkusfamilie im Ausland. Der Vergleich verdeutlicht, dass insbesondere familiäre Beziehungen und kulturelle Praktiken einen entscheidenden Einfluss darauf haben, in welchem Ausmaß Kinder eine Bindung zu ihrer Heimat entwickeln.

Kulcsszavak: Erinnerung, Gewohnheiten, Angstgefühl

Szerző(k): Albi Alexandra (Partiumi Keresztény Egyetem, Angol nyelv és irodalom – Német nyelv és irodalom III., BA, albi-alexandra@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. János Eszter Szidónia egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Theater als Erinnerungsraum: Identitätssuche und Migration in Elise Wilk „Verschwinden“

In der vorliegenden Facharbeit wird das Drama „Verschwinden“ von Elise Wilk im Kontext der deutschsprachigen Gegenwartsliteratur und der Erinnerungsforschung analysiert. Im Mittelpunkt steht die Frage, wie individuelle Lebensgeschichten mit kollektiven historischen Erfahrungen verknüpft werden und welche dramaturgischen Mittel zur Darstellung von Verlust, Abwesenheit und Identitätssuche beitragen. Als historischer Hintergrund dient die Geschichte der Siebenbürger Sachsen nach dem Zweiten Weltkrieg, die von Migration, gesellschaftlichen Veränderungen und transgenerationalen Traumata geprägt ist. Die Analyse zeigt, dass Wilks Theaterästhetik durch eine reduzierte und zugleich eindringliche Dramaturgie geprägt ist. Die Figuren bewegen sich dabei zwischen Vergangenheit und Gegenwart sowie zwischen familiärer Zugehörigkeit und individueller Selbstverwirklichung. Dabei spielt das Motiv „Gehen oder Bleiben“ eine zentrale Rolle. Durch die Verbindung persönlicher Biografien mit Elementen des kollektiven Gedächtnisses entsteht ein Erinnerungsraum, der das Theater als Medium kultureller Erinnerung und Identitätssuche sichtbar macht.

Kulcsszavak: Elise Wilk, Drama „Verschwinden“, Siebenbürger Sachsen, Erinnerungskultur, transgenerationale Traumata

Szerző(k): Kiss Kinga (Partiumi Keresztény Egyetem, Német nyelv és irodalom III., BA, kisskinga00@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. János Eszter Szidónia egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Feminismus und weibliches Selbstbewusstsein in den Goldenen Zwanzigern in Deutschland: Von Marlene Dietrich bis Anita Berber

In meiner wissenschaftlichen Arbeit wird die Entwicklung der weiblichen Emanzipation in der Weimarer Republik im Spannungsfeld von Politik, Gesellschaft und Kultur untersucht. Meine Fragestellung ist, inwiefern die politischen und sozialen Umbrüche nach dem Ersten Weltkrieg zu Neubestimmung weiblicher Rollenbilder beigetragen haben und welche langfristigen Auswirkungen diese Entwicklungen hatten. Im Mittelpunkt stehen dabei das Frauenwahlrecht, die politische Partizipation von Frauen sowie soziale Initiativen wie die Arbeiterwohlfahrt, die neue Handlungsspielräume eröffneten. Darüber hinaus analysiere ich das Phänomen der „Neuen Frau“ der 1920er-Jahre als kulturelles Symbol eines veränderten Selbstverständnisses. Anhand der Lebensläufe und öffentlichen Inszenierungsstrategien von Marlene Dietrich und Anita Berber zeige ich, wie Frauen traditionelle Geschlechterrollen infrage stellten und neue Formen weiblicher Selbstbestimmung entwickelten. Methodisch stützt sich meine Arbeit auf historische Quellen sowie kulturwissenschaftliche Ansätze, um die Wechselwirkungen zwischen politischen, gesellschaftlichen und kulturellen Prozessen sichtbar zu machen.

Kulcsszavak: Weimarer Republik, Frauenemanzipation, Neue Frau, Weibliche Selbstinszenierung

Szerző(k): Pintea Blanka (Partiumi Keresztény Egyetem, Német nyelv és irodalom III., BA, blankapintea2@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. János Eszter Szidónia egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Die Herkunft und das kulturelle Erbe der Sathmarer Schwaben von Fienen im Spiegel der Blasmusik

In meiner wissenschaftlichen Arbeit wird die historische Entwicklung der Donauschwaben mit besonderem Fokus auf die schwäbische Gemeinde in Fienen (Foieni / Mezőfény, Rumänien) untersucht. Meine Fragestellung ist, wie sich die kulturelle Identität dieser Gemeinschaft seit der Ansiedlung im 18. Jahrhundert entwickelt und bis heute erhalten hat. Dabei gehe ich der Frage nach, welche Rolle Sprache, Bräuche und religiöse Traditionen bei der Identitätsbildung spielen. Im Mittelpunkt der Untersuchung steht die Blasmusikszene von Fienen als zentrales Medium der Traditionspflege. Im empirischen Teil meiner Forschung habe ich eine Umfrage unter den Mitgliedern der lokalen Blaskapelle durchgeführt, um zu analysieren, welche Bedeutung Musik und schwäbische Identität in ihrem Leben haben. Ergänzend dazu führte ich ein Interview mit dem Dirigenten der Kapelle, um ein tieferes Verständnis für die Ziele der Traditionspflege, die Funktionsweise der Gemeinschaft sowie die Rolle der Blasmusik in der Identitätsbildung jüngerer Generationen zu gewinnen. Die Ergebnisse zeigen, dass Musik in Fienen einen wesentlichen Beitrag zur Erhaltung und Weiterentwicklung der schwäbischen Identität leistet.

Kulcsszavak: Schwäbische Gemeinschaft, Blasmusik, Bewahrung von Traditionen

Neveléstudomány

Dr. Fenyő Imre egyetemi docens, elnök (Debreceni Egyetem)

Dr. Bátori Gyopár egyetemi tanársegéd, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Dan Beáta egyetemi tanársegéd, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.10-10.30	Csaholczi Zenkő-Éva	A Kígyók és létrák társas táblajáték alkalmazása matematika órán 4. osztályban
10.30-10.50	Gáspár Eszter Erzsébet	A zenei nevelés hatása a figyelemre és a kreatív gondolkodásra a IV. osztályosok körében
10.50-11.10	Szabó Boróka	A román nyelv oktatásának elősegítésére tervezett társasjátékom tesztelésének eredményei első osztályos tanulókkal
11.10-11.30	Eperjesy Viktória	A korai nyelvfejlődés a mondókázás tükrében 0-3 év kor között
11.50-12.10	Somodi Zsanett-Petra	Waldorf-szemléletű elemek hagyományos és alternatív óvodákban
12.10-12.30	Pető Vanda Vanessza	Szülői bevonódás a Láthatatlan Iskola mentori szemszögéből
12.30-12.50	Tóth Kinga-Dóra	Ártalmak a méhen belüli fejlődésben
12.50-13.10	Szász Regina	Általános iskolában és a líceumban tanító pedagógusok munkahelyi terheltsége, munkahelyi körülményei és az elérhető intézményi szolgáltatások

Kivonatok

Szerző(k): Csaholczi Zenkő-Éva (Partiumi Keresztény Egyetem, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája III., BA, csaholczi-zenko@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

A Kígyók és létrák társas táblajáték alkalmazása matematika órán 4. osztályban

Dolgozatomban a Kígyók és létrák társasjáték segítségével fejlesztem a matematikai műveletek és a szöveges feladatok megoldását negyedik osztályos gyerekek körében. A dolgozatban tárgyalom a játék mint pedagógiai módszer fontosságát, valamint arról is beszélek, mennyire hasznos a játékokon alapuló tanulás alkalmazása a gyerekek körében. Bemutatom a Kígyók és létrák társasjáték eredetét, szabályait, és néhány változatról is szó esik. A kutatásban két negyedik osztály vesz részt, akikkel egy időben fogok dolgozni egy klasszikus pedagógiai kísérletben. Az egyik osztály lesz a kontrollcsoport, a másik pedig a kísérleti csoport, akiket a játékon keresztül fejleszteni fogok. Meg fogom figyelni, hogy mennyire változik meg a gyerekek hozzáállása a matematikai műveletek elvégzéséhez, ha a játékon keresztül kínálok fel nekik ezeket. A gyerekek csapatokra lesznek osztva, ezek külön társasjáték táblán, a játék menete alapján, feladatokat fognak megoldani. A játék során nem csak a tudás, hanem a szerencse is döntő lehet, hiszen a Kígyók és létrák társasjáték során ez is befolyásoló tényező.

Kulcsszavak: didaktikai játék, játék alapú tanulás, elemi matematikai oktatás, Kígyók és létrák

Szerző(k): Gáspár Eszter Erzsébet (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Óvodai és elemi oktatás pedagógiája III., BA, tth.eszter@icloud.com)

Témavezető(k): Dr. Szabó-Thalmeiner Noémi egyetemi adjunktus (Babeş–Bolyai Tudományegyetem)

A zenei nevelés hatása a figyelemre és a kreatív gondolkodásra a IV. osztályosok körében

A kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy a zenei tevékenységekben való részvétel összefügg-e a negyedik osztályos tanulók figyelmi teljesítményével és kreativitásával, illetve kimutathatók-e különbségek nemek és iskolatípusok szerint. A vizsgálatban 70 tanuló vett részt négy iskolatípusból; a zenei és nem zenei csoport létszáma azonos volt (35–35 fő). A figyelmet Pieron–Toulouse teszttel, a kreativitást Torrance-féle körök teszttel mértem, kiegészítő kérdőívvel rögzítve a zenei háttéradatokat. Az adatelemzés PSPP-ben történt leíró statisztikai vizsgálatokkal, független mintás t-próbával, egyszempontos varianciaanalízissel és Pearson-korrelációval. Eredményeim szerint a zenei csoport pontossága nem tért el szignifikánsan a nem zenélő csoportétól, viszont munkatempójuk gyorsabb volt. A kreativitásban a fluencia és a flexibilitás szignifikánsan magasabbnak bizonyult a zenével foglalkozó tanulóknál, míg az originalitásban nem volt különbség. Nemek szerint a figyelmi mutatók nem tértek el, a kreativitás egyes komponensei viszont különbséget mutattak. Iskolatípusok szerint a munkatempó és több kreativitásmutató esetében is szignifikáns eltérés jelent meg.

Kulcsszavak: zenei nevelés, figyelem, kreativitás, elemi oktatás

Szerző(k): Szabó Boróka (Partiumi Keresztény Egyetem, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája I., BA, szabo.boroka.gd@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Balogh Brigitta egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Dr. Truța Liliana egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

A román nyelv oktatásának elősegítésére tervezett társasjátékom tesztelésének eredményei első osztályos tanulókkal

Ismert és évtizedek óta megoldásra váró probléma a romániai közoktatásban a román nyelv használatának készségi szintű elsajátítása a kisebbségekhez tartozó tanulók által. Az iskolai oktatás ellenére a diákok többsége még tizenkettedik osztály végére sem jut el arra a szintre, hogy magabiztosan beszéljen románul. Ennek következtében komoly hátrányba kerülnek a román ajkúakkal szemben. Pályamunkám célja bemutatni az általam készített románszó-tanító társasjáték tudományos alapjait, alakulásának folyamatát, valamint tesztelésének eredményeit első osztályos tanulókkal. A tesztelést a 2025-2026-os tanév során végzem kéthetente körülbelül öt-öt fős csoportokban. A tapasztalatokat naplózom, és azok függvényében módosítom a játékot. A játék során a gyereket magammal viszem egy olyan mesevilágba, ahol a győzelem kulcsa egy olyan varázsszó, amely „véletlen szerencse folytán” azonos a való világból ismert román nyelvvel. E narratívának és a játék felépítésének köszönhetően működésbe lép a gyerekek kettős tudata, és a tanteremből mesevilágba kerülnek át. Játékom célja a nyelv ösztönös használatához szükséges készségek és a belső motivációs hajtóerő kialakítása.

Kulcsszavak: társasjáték, román nyelv, tanulás, magyar kisebbség, első osztály

Szerző(k): Eperjesy Viktória (Partiumi Keresztény Egyetem, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája I., BA, eperjesy-viktoria@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Bartha Krisztina egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

A korai nyelvfejlődés a mondókázás tükrében 0-3 év kor között

A gyerekek beszéde átlagosan egy éves kor körül indul meg. Kutatások bizonyítják, hogy az anyanyelvsajátítás készségével születünk, egyfajta nyelvi ösztönnel, amely már születésünk pillanatában velünk van, de ahhoz, hogy megtanuljunk egy nyelvet, ez nem elég. A gyermek nyelvfejlődéséhez nagyban hozzájárul a környezete, a kapcsolatfenntartás, kiváltképp a legközelebbi környezetben lévőké, a családé és az édesanyáé. Az édesanya feladatai közé tartozik többek között az is, hogy már akkor is kommunikáljon gyermekével, amikor az még nem tud önállóan párbeszédet folytatni. Ennek a kommunikációnak a leghatékonyabb és egyben legegyszerűbb módja a mondókázás (a későbbiekben akár együtt is), amit a nap bármely szakaszába és tevékenységébe bele lehet illeszteni, legyen az öltöztetés, etetés vagy fürdés. Dolgozatomban azt fogom vizsgálni egy kérdőíves vizsgálat segítségével, hogy hogyan alakul a nyelvfejlődés azoknál a gyerekeknél, akiknek édesanyja már a korai időszakban mondókázott, verselt a csecsemővel. Feltételezem, hogy a korai nyelvi fejlesztés pozitív hatással van a gyermekek nyelvsajátítási folyamatára, és az így szocializálódott gyermekek korábban sajátítják el a nyelvet.

Kulcsszavak: kisgyermekkor, nyelvfejlődés, mondókázás, nyelvhasználat

Szerző(k): Somodi Zsanett-Petra (Partiumi Keresztény Egyetem, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája III., BA, somodi-zsanett@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Bordás Andrea egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Waldorf-szemléletű elemek hagyományos és alternatív óvodákban

Dolgozatomban a Waldorf pedagógia óvodai módszertanának sajátosságait és intézménybeli gyakorlatát vizsgálom. A Waldorf pedagógia egy holisztikus szemléletű nevelési irányzat, amelyet Rudolf Steiner álmodott meg. Azok a gyermekek, akik a Waldorf pedagógia rendszerében nevelkedtek, más nézetekkel és világfelfogással rendelkezhetnek, mint az általános oktatásban részesült kortársaik. Kutatásom fő célja, hogy megfigyeljem, a nem alternatív, hagyományos óvodák használnak-e olyan eljárásokat, módszereket vagy eszközöket, amelyek a Waldorf-óvodákra jellemzőek. A kutatás kvalitatív módszertani keretben valósul meg. Elsődleges adatforrásaim a hospitálási jegyzetek, amelyeket óvodai tevékenységek megfigyelése során készítek. A megfigyelés ideje alatt a fókusz a módszereken, az eszközhasználaton, a gyermekpedagógus kapcsolaton és a napi tevékenységek időstrukturálásán van. Emellett fotódokumentációval rögzítem a csoportszobák berendezését, tárgyi környezetét, ugyanis ez nagy hatással van a gyermekekre.

Kulcsszavak: Waldorf-pedagógia, óvodapedagógia, kvalitatív kutatás

Szerző(k): Pető Vanda Vanessza (Debreceni Egyetem, angol nyelv és kultúra tanára - kémiatanár VI., O, p.vanda14@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Chrappán Magdolna főiskolai docens (Debreceni Egyetem)

Szülői bevonódás a Láthatatlan Iskola mentorai szemszögéből

A kutatás a szülői bevonódást vizsgálja a Láthatatlan Iskola mentorprogram kontextusában, a mentorok perspektívájából. Vegyes módszertant alkalmaztunk: egy online kérdőív (N = 67), illetve 10 interjú segítségével gyűjtöttünk adatokat. Eredményeink szerint bár a mentorok több mint 90%-a fontosnak tartja a szülők bevonását a mentorálásba, a rendszeres kommunikáció ritka: a 67 kitöltő mentorból mindössze 29 fő egyeztet rendszeresen a szülőkkel. A kapcsolatok minőségét leginkább a távolságtartás és a felszínesség jellemzi, míg a partnerségen alapuló együttműködés csak korlátozottan jelenik meg. A mentorok és szülők értékrendjének hasonlósága szignifikáns összefüggést ($p < 0,05$) mutat a kapcsolat minőségével, amiből arra következtetünk, hogy az elvárások tisztázása és közös célok megfogalmazása kulcsfontosságú lehet a hatékony együttműködéshez. Az eredmények alapján indokolt lenne a programon belül strukturált találkozók, workshopok vagy képzések bevezetése, amelyek támogatják az értékrendek közelítését. A kutatás limitációja, hogy kizárólag a mentorok nézőpontjára támaszkodik, a szülők percepciói nem jelennek meg.

Kulcsszavak: szülői bevonódás, együttműködés, mentorprogram, Láthatatlan Iskola

Szerző(k): Tóth Kinga-Dóra (Partiumi Keresztény Egyetem, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája I., BA, toth-kinga@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Domján Mária-Katalin egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Ártalmak a méhen belüli fejlődésben

Dolgozatom témája a környezet hatása a magzatra, annak fejlődésére és egészségére. A dohányzás, alkohol, drogok, betegségek, vitaminhiányos étrend és a stressz mind károsak a magzat egészségére, amit már számos tudományos szöveg és kutatás is bizonyított. Különböző gyógyszerek, gyógynövények és hormonkészítmények is hatással lehetnek a születendő baba életére. Pályamunkámban szó lesz a Contergan-botrányról, a Magzati Alkohol Szindrómáról, más teratogénekről, illetve az anyai attitűd saját teste és gyermeke iránti hatásáról. Különösen nagy szerepe van a gyermek fejlődésében a pszichés tényezőknek, amelyeket az anya tudatosan vagy sok esetben tudattalanul átél. Szó lesz még ugyanakkor a háború hatásáról a gyermek lelki, illetve fizikai fejlődésében. A magzati korban sokat stresszelt babák szintén szenvedhetnek később komolyabb egészségügyi problémáktól, illetve a túlzott anyai stressz és szorongás korai születéshez és akár bölcsőhalálhoz is vezethet. Kutatásomban édesanyákat kérdeztem meg, milyennek élték meg a terhességüket, és életvitelük hogyan hatott a gyermekük egészségére.

Kulcsszavak: magzat, stressz, terhesség, fejlődés

Szerző(k): Szász Regina (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Közegészségügyi szolgáltatások és politikák III., BA, szasz.regina@student.ms.sapientia.ro)

Témavezető(k): Dr. Kovács Réka-Rozália egyetemi adjunktus (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

Általános iskolában és a líceumban tanító pedagógusok munkahelyi terheltsége, munkahelyi körülményei és az elérhető intézményi szolgáltatások

A pedagógusi pálya jelentős mentális és fizikai terheléssel jár, amely hosszú távon hatással lehet a pedagógusok egészségi állapotára, életmódjára és általános jóllétére. Kutatásom célja az általános iskolában és a líceumban tanító pedagógusok munkaterhelésének, munkahelyi körülményeinek és az elérhető intézményi szolgáltatásoknak a vizsgálata. A munkaterhelés vizsgálata a heti óraszámra, az adminisztrációra, a tanórákra való felkészülésre és a diákok különböző igényeiből fakadó mentális terhelésre terjed ki. A munkahelyi körülmények a fizikai környezetre, az eszközellátottságra és a munkavégzés biztonságára vonatkoznak, míg a szolgáltatások az egészségvédelmi programok, szakmai támogatás és a munkaorvosi vizsgálatok elérhetőségét vizsgálják. Kutatásomban vegyes módszertani megközelítést alkalmazok: kérdőíves adatgyűjtést a pedagógusok körében és félig strukturált interjút pedagógusokkal kapcsolatban levő szakemberekkel, például munkaorvossal és iskolapszichológussal. Feltételezzük, hogy a magas munkaterhelés és a kedvezőtlen körülmények növelik a stresszt, míg a megfelelő intézményi támogatás hozzájárul a pedagógusok életminőségének javításához.

Kulcsszavak: pedagógusok, munkahelyi stressz, munkaterhelés, munkakörülmények, mentális jóllét, elérhető szolgáltatások

Társadalomtudomány 1.

Dr. Homoki Andrea főiskolai tanár, elnök (Gál Ferenc Egyetem)

Dr. Bernáth Krisztina egyetemi docens, tag (Emanuel Egyetem)

Horváth Yvette egyetemi tanársegéd, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.10-10.30	Rajkli Andreea	A gyermekbántalmazás felismerése a gyermekvédelmi gyakorlatban
10.30-10.50	Szmercsanyi Jennifer	A gyermekvédelmi intézményi ellátás átalakulása Romániában: a nagy intézményektől a kis nevelőotthonokig
10.50-11.10	Lutor Krisztián, Kiss Ramóna	A mozgásában korlátozott emberek munkaerőpiaci helyzete munkáltatói és munkavállalói szempontból
11.10-11.30	Kiss Nóra	Válás következménye és hatása az egyén későbbi pártalálási folyamatára
11.50-12.10	Forai Brigitta	Az igazságszolgáltatás igazságtalanságai – a nőket ért erőszakról
12.10-12.30	Harangi Anasztázia	Láthatatlanból láthatóvá: A femicid elleni tiltakozás vizuális narratívái Nagyváradon
12.30-12.50	Mátyus Ivett	Kiskorúak ellen elkövetett erőszak és prostitúció a gyermekotthonokban

Kivonatok

Szerző(k): Rajkli Andreea (Partiumi Keresztény Egyetem, Szociális munka III., BA, rajkli-andreea@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Belényi Emese-Hajnalka egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

A gyermekbántalmazás felismerése a gyermekvédelmi gyakorlatban

Dolgozatom témája napjaink egyik fontos kérdése: a gyermekbántalmazás felismerése a gyermekvédelmi gyakorlatban. A bántalmazás sok esetben nem egyértelműen jelenik meg, ami megnehezíti a szakemberek számára a probléma időben történő felismerését és kezelését. Kutatásomban a gyermekbántalmazás különböző formáival, valamint a felismerést segítő és nehezítő tényezőkkel foglalkozom. A dolgozat központi kérdése, hogy a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek hogyan észlelik és értelmezik a bántalmazás jeleit, illetve hogyan zajlik ez a folyamat a mindennapi munkájuk során. A vizsgálat félig strukturált interjúk alapján készült, amelyekben a szakemberek saját tapasztalataikról számoltak be, különös tekintettel a felismerés lépéseire, a jelzések forrásaira, valamint az együttműködésre más intézményekkel. Ezt szakirodalmi áttekintéssel egészítem ki, amely segít a téma elméleti kereteinek megértésében. A dolgozat célja, hogy rávilágítson a felismerési folyamat nehézségeire, valamint a jelzőrendszer működésének sajátosságaira, és hozzájáruljon a gyermekvédelmi gyakorlat hatékonyabb működéséhez.

Kulcsszavak: gyermekvédelem, családi háttér, szociális kockázati tényezők, segítő szakemberek, jelzőrendszer

Szerző(k): Szmercsanyi Jennifer (Partiumi Keresztény Egyetem, Szociális munka III., BA, szmercsanyi-jennifer@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Pásztor Rita Gizella egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

A gyermekvédelmi intézményi ellátás átalakulása Romániában: a nagy intézményektől a kis nevelőotthonokig

A dolgozat a romániai gyermekvédelmi intézmények átalakulását vizsgálja, különös figyelmet fordítva a nagy létszámú intézmények átállításáról a kis létszámú, családtípusú otthonokra. A dolgozat elméleti része hangsúlyt fektet a nemzetközi gyermekvédelmi rendszer alapelveire, de emellett a két ellátási formát összehasonlítsa strukturális, pszichológiai és fejlődési szempontból is egyaránt. A kutatás hat félig strukturált interjú keretein belül valósul meg, három interjú olyan személlyel aki kis létszámú intézményben nőtt fel és három olyan személlyel aki nagy létszámú intézményben nevelkedett. A dolgozatom fő kutatási kérdései a következők: Milyen szakmai előnyökkel és kihívásokkal jár a gyermekvédelmi intézményi ellátás átalakítása a szociális munka gyakorlatában?, Milyen szerepet játszik a romániai jogi és szakpolitikai környezet a deinstitutionalizáció sikerében?, Milyen hatással van a nagy létszámú intézményi ellátásról a kis létszámú, családtípusú otthonokra való átállás a gyermekek pszichoszociális fejlődésére Romániában? Az eredmények hozzájárulhatnak a romániai gyermekvédelmi rendszer további fejlesztéséhez és a családias ellátási formák szakmai megerősítéséhez.

Kulcsszavak: gyermekvédelmi rendszer, deinstitutionalizáció, családtípusú nevelőotthonok, intézményi ellátás, pszichoszociális fejlődés

Szerző(k): Lutor Krisztián (Károli Gáspár Református Egyetem, Társadalmi-viselkedéstudomány I., MA, lutorkiki@gmail.com), Kiss Ramóna (Károli Gáspár Református Egyetem, Társadalmi-viselkedéstudomány I., MA, kissramii98@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Drjenovszky Zsófia egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

A mozgásban korlátozott emberek munkaerőpiaci helyzete munkáltatói és munkavállalói szempontból

A tanulmány a mozgásban korlátozottak magyarországi munkaerőpiaci helyzetét elemzi munkáltatói és munkavállalói oldalról. Szociológiai szempontból a fogyatékos társadalmi konstrukció, amely meghatározza az egyén lehetőségeit. A fizetett munka központi szerepet tölt be: biztonságot ad, segíti az önkiteljesedést és a társadalmi integrációt. A kutatás 20 félig strukturált interjúra épült: 10 mozgásban korlátozott munkavállalót és 10 vezetőt kérdeztek meg. A beszélgetések rávilágítottak a felvételi nehézségekre, a diszkriminációra, valamint a technológiai innovációk és a rugalmas munkavégzés jelentőségére. A vezetők hangsúlyozták a civil szervezetek és mentorprogramok fontosságát az integráció során. A konklúzió szerint a helyzet javításához társadalmi tudatosságra, jogszabályi megerősítésre és a támogatási rendszerek fejlesztésére van szükség. Az előítéletek lebontása és az akadálymentesítés olyan befogadó munkahelyeket teremt, amelyek javítják az érintettek életminőségét és a gazdasági stabilitáshoz is hozzájárulnak.

Kulcsszavak: mozgásban korlátozott, munkavállalók, integráció, munkáltató

Szerző(k): Kiss Nóra (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Szociálpedagógia IV., BA, kissnora2004@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Dobó Marianna felsőoktatási docens (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

Válás következménye és hatása az egyén későbbi pártalálási folyamatára

A kutatásom témája naprakész, társadalmunk nagy részét érintő jelenség. A mai világban teljesen természetes opció egy házaspárnál, hogyha nem működik a házasságuk, akkor elválnak. Idősebb generációknál ez egy teljesen elképzelhetetlen lépés volt. Prezentációmban szeretnék kitérni magára a válásra, ennek okaira, miért is történik válás. Ezek mellett szeretnék kitérni a válásnak mindennemű következményére. Fókuszálva azokra, amelyek befolyásolhatják az egyént a pártalálásban. Hiszen manapság elfogadott, hogy az egyén a válása után egy újabb, hosszantartó párkapcsolatban éljen. Érdekel, hogy összefügg-e a volt házasságban kialakult szükségletek a válás utáni pártalálási folyamattal. Az egyén állít-e fel magában bizonyos határokat, amelyek segítségével keresi későbbi párját. Hatással van-e az egyén válása arra, hogy milyen személyt keres maga mellé. Esetleg vannak olyan kritériumok – mint például a gyermek -, amelyek gátló okok lehetnek az egyénre, illetve befolyásolhatják. Ezek mellett szeretném ismertetni az interjú alanyaim által kapott, valamint a hipotéziseim eredményeit is.

Kulcsszavak: Válás, következmény, pártalálás

Szerző(k): Forai Brigitta (Partiumi Keresztény Egyetem, Európai szociálpolitikák I., MA, forai-brigitta@partium.ro)

Témavezető(k): Varga Lilla-Zsuzsanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Az igazságszolgáltatás igazságtalanságai – a nőket ért erőszakról

Dolgozatomban Méré Vera Lúg című könyvét alapul véve vizsgálom a magyarországi nők elleni erőszak kezelését, kifejezetten az áldozat szemszögéből. A téma országhatárokon átívelve releváns, hiszen a nők elleni erőszakot illetően magas látenciáról beszélhetünk. A dolgozat fő célja, hogy Renner Erika konkrét esetén keresztül feltárja azokat a rendszerszintű és strukturális problémákat, amelyeket az áldozat tapasztalhat, az orvosi ellátás, a rendőrségi nyomozás, bírósági eljárás alatt, ha hivatalos útra tereli az ügyét. A kvalitatív tartomelemzésre és esettanulmányra épülő vizsgálatom központi kérdése, miként bánt a magyar intézményrendszer a bántalmazott nőkkel. A könyv elemzése során igyekszem az olyan kérdésekre is választ kapni, mint hogy milyen orvosi, nyomozati hiányosságok jelentek meg az eset kapcsán, illetve milyen bírósági gyakorlatok léteznek a nők elleni erőszak kezelésére, büntetésére. A kutatás átfogó képet ad az állami áldozatvédelem hiányosságairól, rávilágítva arra, hogy az intézményi felkészületlenség miként nehezíti meg a traumafeldolgozást és az igazságszolgáltatást.

Kulcsszavak: Nők elleni erőszak, Renner Erika, igazságszolgáltatás, lúgos orvos

Szerző(k): Harangi Anasztázia (Partiumi Keresztény Egyetem, Szociológia II., BA, harangi-anasztazia@partium.ro)

Témavezető(k): Varga Lilla-Zsuzsanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Láthatatlanból láthatóvá: A femicid elleni tiltakozás vizuális narratívái Nagyváradon

Ez a kutatás Nagyvárad első nőgyilkosságok elleni megmozdulásának vizuális szociológiai elemzését tűzte ki célul. A nők elleni erőszak, különösen a nőgyilkosságok kérdése az elmúlt időszakban központi témává vált a romániai közbeszédben és sajtóban, miközben a jelenség társadalmi és jogi kezelése továbbra is komoly hiányosságokat mutat. A téma aktualitását az adja, hogy ez az első ilyen tüntetés Nagyváradon, így dokumentumértékkel bír a helyi civil társadalom mobilizációs képességéről és a feminista diskurzusok helyi megjelenéséről is. A módszertan a vizuális szociológia eszköztárára épül: a tüntetésen készített fotók elemzése mellett a sajtóanyagok vizuális narratíváit is összehasonlítjuk. A kutatás elméleti kerete a nők mint kisebbségi csoport társadalmi helyzetét, a családon belüli erőszak romániai kontextusát, valamint az EU és a nemzeti jogi szabályozás közötti feszültségeket öleli fel. A kutatás három fő kérdés köré szerveződik: hogyan keretezi a sajtó az eseményt vizuálisan, milyen reakciók figyelhetők meg a nem-tüntetők közönség részéről, valamint hogyan jelennek meg a hatóságok a helyszínen.

Kulcsszavak: nőgyilkosság, vizuális szociológia, társadalmi mozgalom, Nagyvárad, tüntetés

Szerző(k): Mátyus Ivett (Károli Gáspár Református Egyetem, jogász II., O, ivettmatyus@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Dorang Zsanett egyetemi tanársegéd (Károli Gáspár Református Egyetem), Dr. Domokos Andrea egyetemi tanár (Károli Gáspár Református Egyetem)

Kiskorúak ellen elkövetett erőszak és prostitúció a gyermekotthonokban

Jelenlegi kutatásom egy rendkívül érzékeny, társadalmi szempontból azonban elengedhetetlenül fontos témát dolgoz fel. Meggyőződésem, hogy a téma kényessége nem hátráltató tényező, hanem éppen egy olyan nyomós indok, amely miatt sürgető a jelenlegi helyzet mélyreható tudományos vizsgálata és egy átfogó látkép felvázolása. Vizsgálódásom fókuszában a leginkább kiszolgáltatott társadalmi csoportok, ezen belül is elsősorban a kiskorúak állnak, akiknek jogérvényesítési lehetőségei a zárt intézményi keretek között gyakran súlyosan korlátozottak vagy csorbulnak. A kutatás során elengedhetetlennek tartom a jelenségek történeti aspektusból történő megközelítését is, ennek érdekében már számos forrást olvastam, és a jövőben is tervezem a szakirodalmi bázis további bővítését. A teoretikus alapozáson túl a gyakorlati jogalkalmazás feltérképezése is kiemelt célom, ezért kutatásomban nagy hangsúlyt fektetek a bírósági határozatok elemzésére. Ezen felül szakértői interjú készítését tervezem, hogy a pusztán statisztikai adatokon túlmutató, mélyebb ismereteket is szerezhessenek, ebben pedig segítségül lesz a Kriminológiai Intézet egyik kutatója.

Kulcsszavak: prostitúció, gyermekotthon, szexuális erőszak

Társadalomtudomány 2.

Dr. Dobó Marianna felsőoktatási docens, elnök (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

Dr. Belényi Emese-Hajnalka egyetemi docens, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Varga Lilla-Zsuzsanna egyetemi tanársegéd, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.10-10.30	Dániel Zsófia	A személyiség szerepe a mediációban
10.30-10.50	Cserni Bettina Rita	Tanulási motiváció és kulcskompetenciák a hevesi alfa generációs hátrányos helyzetű fiatalok körében.
10.50-11.10	Tarr Jenifer	Oktatás és társadalmi egyenlőtlenségek: hogyan befolyásolja a családi háttér a továbbtanulást
11.10-11.30	Vass Réka	Kimutatható-e a flow állapot analógiája a munkakutyák koncentrált munkavégzése során?
11.50-12.10	Darvas Dávid Barna, Halász Tamás Nándor	Ki, mit és mennyit iszik? A nagyváradai alkoholfogyasztás demográfiai összefüggései
12.10-12.30	Nagy Péter	Gyermekvállalási kedv felmérése a 18-49 év közötti hallgatók körében Nagyváradon
12.30-12.50	Forai Brigitta	Gólöröm ÁGOTA falván

Kivonatok

Szerző(k): Dániel Zsófia (Károli Gáspár Református Egyetem, Szociológia MA I., MA, zsofi.daniel@gmail.com)

Témavezető(k): Hunyadi Krisztina szakvezető (Budapesti Metropolitan Egyetem)

A személyiség szerepe a mediációban

Mediációhoz konfliktusos helyzetben fordulnak a felek, amikor az ellentétek már annyira elmélyültek, hogy a kommunikáció megreked közöttük. A mediátor feladata, hogy egy indulatokkal terhelt közegben, a kognitív beszűkülés állapotában lévő, haraggal, fájdalommal, félelemmel és szégyennel küzdő embereket végigvezesse a megállapodás, lehetőség szerint a megbékélés felé vezető úton. Ez a szerep komoly felelősséggel jár: nemcsak a megállapodás létrejötte, hanem a folyamatban részt vevő felek és a mediátor lelki sérüléseinek elkerülése is tét. A dolgozat azokat a kockázati pontokat vizsgálja, amelyek befolyásolhatják a mediáció sikerét. Ehhez a kereskedelmi területről ismert HACCP-szemléletet (Hazard Analysis and Critical Control Points) alkalmazza a mediációs folyamatra. A kutatás azt is elemzi, hogy a mediációs technikák mennyiben képesek e kockázatok megelőzésére és kezelésére. A kutatás egy mintegy húsz alkalommal végzett esetszimuláció tapasztalataira épül. A módszere mélyinterjú volt a szimuláció egyik résztvevőjével és gyakorló mediátorokkal. A kockázatelemzés 10+1 kritikus pontot azonosított, amelyek bármelyikében elkövetett hiba jelentősen befolyásolhatja a mediáció sikerét.

Kulcsszavak: mediáció, személyiség, kompetencia, pszichológia

Szerző(k): Cserni Bettina Rita (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Gazdálkodási és menedzsment III., BA, csernibettina@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Matiscsákné Lizák Marianna egyetemi tanár (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

Tanulási motiváció és kulcskompetenciák a hevesi alfa generációs hátrányos helyzetű fiatalok körében.

Dolgozatom célja a hátrányos helyzetű alfa generációs fiatalok kompetencia-beli különbségeinek vizsgálata Heves vármegyében. A kutatás aktualitását az adja, hogy a 2010 után született alfa generáció jelenleg serdülőkorban van, miközben róluk különösen a társadalmi hátrányokkal érintett csoportjaikról kevés empirikus kutatás áll rendelkezésre. A dolgozat bemutatja a generációk közötti különbségeket és azok társadalmi, technológiai és oktatási hátterét, valamint a hátrányos helyzet szociológiai megközelítését. Kiemeli a digitális jelenlét kettősségét: bár az eszköz- és internet-hozzáférés gyakran adott, a tudatos, fejlesztő használat hiánya növeli az oktatási különbségeket. Szekunder kutatásként az Országos Kompetenciamérés adatainak elemzését végeztem országos és megyei szinten. Az eredmények szerint Heves vármegye tanulói szövegértésben és matematikában elmaradnak az országos átlagtól. A primer interjúk pedagógusokkal és pályaeorientációs szakemberekkel rámutattak arra, hogy a tanulási motivációt főként a jövőkép hiánya és az alacsony önbizalom befolyásolja. A kutatást a jövőben kérdőíves vizsgálattal tervezem bővíteni, hogy az érintett fiatalok véleményéről is átfogó képet kapjak.

Kulcsszavak: generációs különbségek, pályaeorientáció, tanulási motiváció, Országos Kompetenciamérés, munkaerőpiac

Szerző(k): Tarr Jenifer (Partiumi Keresztény Egyetem, Szociológia III., BA, jenitarr04@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Székedi Levente egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Oktatás és társadalmi egyenlőtlenségek: hogyan befolyásolja a családi háttér a továbbtanulást

Kutatásom az oktatás és a társadalmi egyenlőtlenségek kapcsolatát, ezen belül a családi háttér továbbtanulási döntésekre mért hatását vizsgálja a romániai oktatási rendszerben. A dolgozat fő célja annak feltárása, hogy milyen szempontok szerint hoznak a fiatalok továbbtanulási döntéseket, illetve miként befolyásolják ezt a döntést a diákok által hordozott különböző tőkeformák, valamint a kényelmes anyagi helyzet megléte vagy hiánya. Ennek megválaszolására a kutatás kvantitatív módszertant, azon belül kérdőíves felmérést alkalmaz. A minta olyan fiatalokból áll, akik a közelmúltban hoztak döntést a továbbtanulásról: első-, másod- és harmadéves egyetemisták. A várható eredményekre támaszkodva a kutatás fő hipotézise szerint a továbbtanulási hajlandóságot nem kizárólag a pénzügyi háttér határozza meg. A dolgozat a bourdieu-i kulturális tőke fogalmának kortárs alkalmazásával kíván hozzájárulni a társadalmi reprodukció folyamatának mélyebb megértéséhez. A kutatás gyakorlati haszna, hogy konkrét javaslatokat fogalmazhat meg az iskolai tanácsadó rendszerek megerősítésére vonatkozóan.

Kulcsszavak: Továbbtanulás, társadalmi egyenlőtlenség, családi háttér, pályaválasztás

Szerző(k): Vass Réka (Temesvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem, Állatorvosi szak III., BA, vassreka1@gmail.com)

Témavezető(k): DVM habil. Maróti-Agóts Ákos egyetemi docens (Állatorvostudományi Egyetem)

Kimutatható-e a flow állapot analógiája a munkakutyák koncentrált munkavégzése során?

A dolgozat célja annak vizsgálata, hogy a flow-elmélet viselkedéses kritériumai értelmezhetőek-e munkakutyák feladatvégzése során, valamint hogy a képzettségi szint befolyásolja-e ezen jellemzők megjelenését. A flow fogalmát Csíkszentmihályi Mihály optimális élményállapotként határozta meg, amelyet a kihívás és képesség egyensúlya, a mély bevonódás és az intrinszik motiváció jellemez. Mivel az állatok szubjektív élménye közvetlenül nem vizsgálható, a kutatás a flow-állapot viselkedéses analógiájának feltárására törekedett. A dolgozat elméleti keretben tárgyalja a flow és a koncentráció fogalmának elkülönítését, valamint áttekinti a munkakutyák kiképzésének és feladatstruktúrájának sajátosságait. Kiemelt figyelmet kap a kihívás–képesség egyensúly, a strukturált célrendszer és a visszacsatolás szerepe, amelyek a flow-elmélet központi elemei. A vizsgálat arra keresi a választ, hogy a magas szintű, specializált munkavégzés során megfigyelhető viselkedéses mintázatok megfeleltethetők-e a flow bizonyos kritériumainak.

Kulcsszavak: flow, koncentráció, munkakutyák, kiképzés

Szerző(k): Darvas Dávid Barna (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy II., BA, darvas-david@partium.ro), Halász Tamás Nándor (Partiumi Keresztény Egyetem, Bank és pénzügy II., BA, tomihalasz19@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Debrenti Edith egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem), Tripó Johanna egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Ki, mit és mennyit iszik? A nagyváradi alkoholfogyasztás demográfiai összefüggései

A nagyváradi lakosság alkoholfogyasztási szokásainak feltárása fontos társadalmi kérdés, különösen a nemi és generációs különbségek megértése szempontjából. Kutatásunk célja annak vizsgálata volt, hogy milyen mértékben tér el az alkoholfogyasztás a férfiak és nők között, mutatkoznak-e eltérések a generációk fogyasztási mintázataiban, valamint mely alkoholos italok a legnépszerűbbek különböző demográfiai csoportokban. Az adatgyűjtés egy online kérdőív segítségével történt, amelyet 301 fő töltött ki. A válaszadók 79%-a fogyaszt alkoholt, közülük 58% férfi és 42% nő, a kitöltők 74,4%-a a Z-generációhoz tartozik. Az elemzés leíró statisztikákra és khi-négyzet próbára épült. Eredményeink szerint a nők szignifikánsan kisebb arányban fogyasztanak alkoholt, mint a férfiak ($p = 0,018$). A Z-generáció alkoholfogyasztási gyakorisága nem tér el szignifikánsan az idősebb korosztályokétól ($p = 0,197$). A leggyakrabban fogyasztott ital a sör volt. A kutatás rávilágít arra, hogy a nagyváradi alkoholfogyasztási mintázatokban a nemi különbségek hangsúlyosabbak, mint a generációs eltérések, és megerősíti a sör domináns szerepét a helyi fogyasztói preferenciákban.

Kulcsszavak: alkoholfogyasztás, fogyasztói magatartás, alkoholpreferencia, Z-generáció, khi-négyzet próba

Szerző(k): Nagy Péter (Partiumi Keresztény Egyetem, Európai szociálpolitikák I., MA, nagy-peter@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Pásztor Rita Gizella egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Gyermekvállalási kedv felmérése a 18-49 év közötti hallgatók körében Nagyváradon

A gyermekvállalási kedv, a társadalom számára egy nagyon fontos része, mert képezi a társadalom működését, mert ha egy adott társadalomban sok gyermek jön a világra, akkor annak a lakosság tovább tud élni és létezni. Romániában a gyermekvállalási kedv a rendszerváltás utáni évtizedekben jelentősen csökkenni kezdett, amelynek számos oka van például: a nők munkaerőpiaci szerepének növekedése, az oktatásban eltöltött idő növekedése, az otthoni szerepek megváltozása stb. A csökkenő tendencia a 2020-as évek elejétől kezdve pedig jelentősen felgyorsult, amelyek a születési adatok és termékenységi ráta esetében is meglátszanak például: Romániában a termékenységi ráta 2019-ben megközelítette az 1,9 ezreléket, addig 2024-ben 1,4 ezrelék alá süllyedt (Eurostat, 2026). A kutatásom témája a Gyermekvállalási kedv felmérése a 18-49 év közötti hallgatók körében Nagyváradon. A kutatás arra keresi a választ, hogy az előbb említett korosztály hogyan gondolkodik a gyermekvállalásról, mennyi gyermeket szeretne, melyek azok a tényezők, amelyeket a hallgatók fontosnak tartanak.

Kulcsszavak: Gyermekvállalás, hallgatók, születések, termékenységi ráta, Nagyvárad

Szerző(k): Forai Brigitta (Partiumi Keresztény Egyetem, Európai szociálpolitikák I., MA, forai-brigitta@partium.ro)

Témavezető(k): Horváth Yvette egyetemi tanársegéd (Partiumi Keresztény Egyetem)

Gólöröm ÁGOTA falván

Az ÁGOTA Alapítvány, Magyarországon működő civil szervezet, amely célja az állami gondozásban élő és veszélyeztetett fiatalok és gyermekek az élet minden területén történő támogatása. Az ÁGOTA tábor, az alapítvány munkájának csúcspontja. Itt a családjukat nélkülözni kénytelen gyerekek 10 napos mennyországba kerülnek. Olyan programoknak lehetnek részesei, amelyek építik bennük az önbizalmat, és a "szeretve lenni" érzést. A sportnak mind ebben nagy szerepe van a táboron belül. A sportban elért sikerek, a közös szurkolás felértékelődik a családjukból kiemelt gyerekek életében. A dolgozatomban azt a kérdést járom körül, hogy hogyan befolyásolják a sporttevékenységek, győzelmek a csoportdinamikát, a gyermekek egymáshoz fűződő viszonyát. A tábor 10 napja alatt feljegyzéseket készítettem a csoportunk tagjairól és a csoportalakulás folyamatáról, ez a terepnapló kiegészítésre kerül önkéntesekkel készített interjúkkal. Így nem csupán a saját észrevételeimet tudom bemutatni a dolgozatomban, hanem önkéntesekét is, akik más és más csoportokban dolgoztak a tábor ideje alatt.

Kulcsszavak: állami gondozás, ÁGOTA, sport, csoportdinamika

Társadalomtudomány 3.

Dr. Flóra Gábor egyetemi tanár, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. habil. Albert Lőrincz Csanád egyetemi docens, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. jur. Oszlánczi Tímea mesteroktató, tag (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

Program

10.10-10.30	Vágfalvi Csaba Bence	Autenticitás az internetes közéleti újságírásban
10.30-10.50	Bakos Dorina Angelina	Az EU adatvédelmi reformjának (GDPR) társadalmi hatásai
10.50-11.10	Lukács Boglárka	Centralizálható vagy partikuláris kérdés a kisebbségek anyanyelvhasználata a nemzetközi jogban?
11.30-11.50	Biki István	Deklarált jogok, hiányzó garanciák – A kisebbségi jogérvényesítés eljárásjogi problémái Kárpátalján
11.50-12.10	Süli Viktória	Hol a határ a munka és magánélet között? – Generációs különbségek a munka-magánélet egyensúlyához való hozzáállásban
12.10-12.30	Nagy Noémi	Az online térben megjelenő politikai vélemények változásának vizsgálata a Liget Budapest projekt megtételén keresztül

Kivonatok

Szerző(k): Vágfalvi Csaba Bence (Károli Gáspár Református Egyetem, Kommunikáció- és médiatudomány III., BA, csaba.vagfalvi00@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Németh László egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

Autenticitás az internetes közéleti újságírásban

Kutatásom célja az internetes közéleti újságírás és a hitelesség kérdéskörének alapos elméleti vizsgálata. A KSH egy 2016-ban lefolytatott adatgyűjtése során lemérte különböző foglalkozások társadalmi presztízsét Magyarországon. Az újságírók az értelmiségi szakmák közül szinte a legalacsonyabb helyen végeztek. Dolgozatom célja, hogy a vonatkozó szakirodalom vizsgálatával olyan hitelességjelzőket kutassak fel, amelyek megléte vagy hiánya befolyásolja az újságíró szakma megítélését. Az újságírói oktatásról és az újságírás törvényi szabályozásáról megállapítottam, hogy más szakmákkal ellentétben, itt ezek nem hitelességjelzők, ami ront a szakma presztízsén. Az objektivitás és a tartalom-előállítás kérdéskörénél olyan tényezőket tartam fel, amelyek komoly hitelességjelzők, hiányuk negatív hatással van az újságírás megítélésére. Az álhírek és a deepfake témakörénél megállapítottam, hogy ezek gyors terjedése aláássa az újságírókba vetett bizalmat. Hitelességjelzőnek találtam továbbá az újságírói etikai kódex betartását, valamint problémákra világítottam rá a politikai elfogultság kapcsán. Az eredményekkel magyarázható az újságírók alacsony pozíciója a KSH felmérésében.

Kulcsszavak: autenticitás, hitelesség, újságírás

Szerző(k): Bakos Dorina Angelina (Károli Gáspár Református Egyetem, Nemzetközi tanulmányok II., BA, bakosdorina11@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Becsey Zsolt László egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

Az EU adatvédelmi reformjának (GDPR) társadalmi hatásai

A dolgozat az Európai Unió adatvédelmi reformjának, a GDPR-nak a társadalmi hatásaival foglalkozik. A digitális technológiák gyors fejlődése, az internet és a közösségi média elterjedése miatt a személyes adatok szerepe jelentősen megnőtt, ezért az adatvédelem egyre fontosabb kérdéssé vált. A dolgozat bemutatja a személyes adatok védelmének szabályozási hátterét, különösen az 1995-ben elfogadott 95/46/EK adatvédelmi irányelvet, amely a digitális korszak új kihívásaira már nem adott megfelelő választ. Ennek következtében jött létre az Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR), amely 2018-ban lépett hatályba, és egységes adatvédelmi rendszert hozott létre az Európai Unióban. A dolgozat ismerteti a GDPR legfontosabb céljait és alapelveit, valamint azt, hogy milyen új jogokat biztosít az állampolgárok számára, és milyen kötelezettségeket ír elő a szervezetek számára. Emellett egy kérdőíves kutatás eredményeit is bemutatja, amely a lakosság adatvédelmi tudatosságát és a GDPR megítélését vizsgálja a digitális környezetben.

Kulcsszavak: Adatvédelem, technológia, kérdőív,

Szerző(k): Lukács Boglárka (Károli Gáspár Református Egyetem, nemzetközi tanulmányok II., BA, bogilukacs0818@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Pákozdi Csaba egyetemi docens (Károli Gáspár Református Egyetem)

Centralizálható vagy partikuláris kérdés a kisebbségek anyanyelvhasználatát a nemzetközi jogban?

A kisebbségek anyanyelvhasználatához fűződő jogok védelme a nemzetközi jog egyik legösszetettebb és legaktuálisabb kérdése, hiszen egyszerre kapcsolódik az emberi jogok univerzalizmusához és az állami jogi szuverenitáshoz a nyelvpolitikai és identitáspolitikai sajátosságokon keresztül. Tanulmányom azt vizsgálja, hogy a kisebbségek anyanyelvhasználatát a nemzetközi jog keretei között centralizálható, univerzális érvényű jog tárgyává válhat-e, vagy alapvetően partikuláris, államonként eltérő szabályozást igénylő terület marad. A dolgozat első részében tisztázom a kisebbség, az anyanyelvhasználat és az univerzalizálhatóság fogalmi hátterét, majd ezt követően elemzem azokat a nemzetközi jogi kereteket biztosító egyezményeket és dokumentumokat, amelyek a kisebbségi anyanyelvhasználat védelmét szolgálják. Kutatásomban néhány aktuális állami gyakorlat példáján keresztül mutatom be a szabályozás gyakorlati kihívásait. Végül pedig a jövőbeli kilátásokat és a jogok univerzalizálhatóságának kérdését vizsgálom írásomban, mely arra keresi a választ, hogy a kisebbségi anyanyelvhasználat joga képes-e túllépni a partikuláris állami kereteken a nemzetközi jog fejlődésével.

Kulcsszavak: anyanyelvhasználat, kisebbségek, univerzalizálhatóság, monitoring

Szerző(k): Biki István (Károli Gáspár Református Egyetem, Jogász IV., O, istvanbiki@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Manzinger Krisztián egyetemi adjunktus (Károli Gáspár Református Egyetem)

Deklarált jogok, hiányzó garanciák – A kisebbségi jogérvényesítés eljárásjogi problémái Kárpátalján

A tanulmány célja a kárpátaljai magyar kisebbség jogi helyzetének rendszereszméletű vizsgálata, különös tekintettel a kisebbségi jogok érvényesíthetőségére a bírósági, közigazgatási és helyi közösségi fórumokon. A kutatás az ukrán jogszabályi keretek, az alkotmányos rendelkezések, a nemzetközi egyezmények – különösen az Európai Unió, az EBESZ és más kisebbségvédelmi mechanizmusok – valamint a gyakorlatban tapasztalható jogalkalmazás összevetésén alapul. Ezen keresztül fokozatosan tárja fel a deklarált jogok és a tényleges érvényesülés közötti strukturális kollíziókat és hiányosságokat. Elemzésre kerülnek a nyelvi jogok érvényesítésének akadályai az oktatásban és a közigazgatásban, a bírósági hozzáférés korlátai, valamint az állami és helyi hatóságok – így a polgármesterek – jogalkalmazásában tapasztalható eltérések. A kutatás kiemelten vizsgálja a jogorvoslati mechanizmusok hiányosságait és a kisebbségi jogok adminisztratív, politikai kontextusban történő tényleges érvényesülését. A dolgozat lényegi megállapítása, hogy a deklarált jogok gyakran csupán formálisak, míg a helyi gyakorlatban a közösség aktív részvétele döntő a jogok tényleges érvényesítésében.

Kulcsszavak: kárpátaljai magyarság, kisebbségi jogok, Ukrajna, jogérvényesítés, anyanyelvhez való jog

Szerző(k): Süli Viktória (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Emberi erőforrások III., BA, suliviki2424@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Matiscsákné Lizák Marianna egyetemi tanár (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem)

Hol a határ a munka és magánélet között? – Generációs különbségek a munka-magánélet egyensúlyához való hozzáállásban

A munka–magánélet egyensúlya napjainkban egyre fontosabbá vált, és már nem csupán egyéni, hanem szervezeti szinten is kezelendő kérdés. Jelentősége különösen a fiatalabb generációk körében hangsúlyos, míg az idősebb korosztályokat eltérő motivációk jellemzik, ami értékrendbeli különbségeket és munkahelyi konfliktusokat eredményezhet. Az elmúlt évtizedekben a fogalom jelentése kibővült, és ma már a munkahelyi elégedettség, a motiváció és a hosszú távú megtartás egyik kulcseleme. A munkaerőpiacon több generáció dolgozik együtt, amelyek eltérő társadalmi környezetben szocializálódtak, így különbségek figyelhetők meg a stabilitás, a munkaidő és a rugalmasság megítélésében. Míg az idősebb generációk a kiszámíthatóságot és lojalitást részesítik előnyben, addig az Y és Z generáció számára a rugalmasság, a távmunka és a mentális jóllét kiemelten fontos. A különbségek megfelelő vezetői eszközökkel kezelhetők. A téma további vizsgálata fókuszcsoportos interjúk és kérdőíves kutatások alkalmazásával segíthet feltárni a generációk közötti eltérések jelentőségét.

Kulcsszavak: munka-magánélet egyensúlya, generációk, generációs konfliktus, munkahelyi konfliktus

Szerző(k): Nagy Noémi (Károli Gáspár Református Egyetem, szociológia I., MA, noemimohacsi97@gmail.com)

Témavezető(k): Dr. Péli Gábor egyetemi tanár (Károli Gáspár Református Egyetem)

Az online térben megjelenő politikai vélemények változásának vizsgálata a Liget Budapest projekt megítélésén keresztül

A kutatás az online térben megjelenő politikai vélemények változását vizsgálja a Liget Budapest projekt megítélésén keresztül. Célja, hogy a témában született hozzászólások elemzésével mutassa be az átpolitizálódás jelenlétét és időbeli elmélyülését. A középpontjában a Facebookon zajló diskurzusok elemzése áll, hangsúlyt helyezve arra, hogyan formáltak a közéleti és politikai események a projektről kialakított vélemények formáját és tartalmát. Az elemzésből jól látszik, hogy a vizsgált szempontok alapján a Liget-projekt megítélésében egyre erőteljesebb szerepet játszott a politikai téma mivolta, szemben a városfejlesztési attribútumával. Ennek oka főleg a politikai elit által polarizált kommunikáció valamint a közéleti szereplők nyilatkozatai, melyek fokozatosan átalakították a diskurzus jellegét: a korai racionális vitákat egyre inkább az érzelmi töltetű, sokszor személyeskedő hozzászólások váltották fel. Ez pedig hatással volt a közvélemény alakulására is. A kutatás rávilágít arra, hogyan képes egy urbanisztikai projekt túlmutatni szakmai keretein, és politikai identitáskérdéssé válni.

Kulcsszavak: átpolitizálódás, politikai vélemények, online vélemények, tartalomelemzés

Zene

Dr. Fodor Attila egyetemi docens, elnök (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Kristófi János Zsigmond egyetemi tanár, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Dr. Lászlóffy Réka Ildikó egyetemi adjunktus, tag (Partiumi Keresztény Egyetem)

Program

10.30-11.00	Vályi Kamilla	Három megzenésített Shakespeare színmű – Purcell: A tündérrálynő, Verdi: Otello, Bernstein: West Side Story
11.00-11.30	Varkucs Róbert Károly	Franz Schubert színpadi alakjának vokális és stiláris megformálása tenor szerepben: elemzés a Három a kislány című daljáték alapján
11.30-12.00	Gál Tamás	Joplin álma (pszeudo-improvizáció)

Kivonatok

Szerző(k): Vályi Kamilla (Partiumi Keresztény Egyetem, Magánének II., BA, valyi-kamilla@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Tóth Árpád egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Három megzenésített Shakespeare színmű – Purcell: A tündérr királynő, Verdi: Otello, Bernstein: West Side Story

Angliában a színháznak hatalmas múltja van, elég csak William Shakespeare nevét említeni. Több komikus, tragikus és történelmi darab fűződik a nevéhez, melyek a mai napig nagy hatással vannak a kulturális életre. Sok író, költő, de még zeneszerzőt is megihletnek a művei. Angliában maga az operakultúra nem olyan gazdag, viszont sok szempontból érdekes a története. A szigetország földrajzi adottságai miatt a történelem során egyfajta elszigeteltség alakul ki, mely befolyásolja az angolszász világ kulturális fejlődését. Emellett az angolokban kialakul egy franciáktól való tartás, ami miatt szinte mindent elutasítanak, aminek francia kötődése van. Így sokáig az Európában népszerű opera nem lesz annyira elterjedt, mint máshol a kontinensen. Esszémben ezt a folyamatot fogom mélyebben kutatni, emellett kitérek a színház és az opera világának kapcsolatára az angolszász történelemben. Írok a színház fontosságáról, a Globe színházról és William Shakespeare-ről, mint drámaíróról. Szó esik majd az angol opera szerepéről, ahol Purcell és Händel zeneszerzőkről is említést teszek. Majd visszatérve Shakespeare utóéletére, olyan operákról is írok, melyek az ő drámái alapján keletkeztek.

Kulcsszavak: opera, színház, angol, kultúra, Shakespeare

Szerző(k): Varkucs Róbert Károly (Partiumi Keresztény Egyetem, Magánének III., BA, varkucs-robert@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Tóth Árpád egyetemi adjunktus (Partiumi Keresztény Egyetem)

Franz Schubert színpadi alakjának vokális és stiláris megformálása tenor szerepben: elemzés a Három a kislány című daljáték alapján

A dolgozat Franz Schubert színpadi megjelenítésének vokális és stiláris kérdéseit vizsgálja a Három a kislány című daljáték tenor szerepén keresztül. A kutatás középpontjában a romantikus Lied intimitása és a színházi előadásmód közötti kapcsolat áll, valamint az a kérdés, miként formálható meg hitelesen egy történelmi személy dramatizált színpadi alakja. A dolgozat alaphipotézise, hogy a dalműfaj bensőséges kifejezőmódja nem ellentétes a színpadi jelenléttel, hanem tudatos stiláris kiterjesztéssel a dramatikus karakterformálás egyik alapjává válhat. A vizsgálat kiemelt hangsúlyt helyez az eredeti, történelmi Schubert személyisége és a darabban megjelenő, romantizált színpadi Schubert közötti különbségek feltárására, valamint arra, hogy ez az eltérés miként befolyásolja az énekesi és színészi megformálás lehetőségeit. Az elemzés célja annak bemutatása, hogy a daléneklés eszköztára miként alakítható színpadi kifejezőerővé, és hogyan teremthető egyensúly a belső zenei kifejezés és a dramatikus jelenlét között. A dolgozat ezzel a dal és a színpadi játék határterületének értelmezéséhez kíván hozzájárulni.

Kulcsszavak: Schubert, tenor, dramatizált, vokális, megformálás

Szerző(k): Gál Tamás (Partiumi Keresztény Egyetem, Magánének II., BA, gal-tamas@partium.ro)

Témavezető(k): Dr. Lászlóffy Zsolt Géza egyetemi docens (Partiumi Keresztény Egyetem)

Joplin álma (pszeudo-improvizáció)

Zongoradarabomhoz a szórakoztató zene három különböző műfajából: a ragtime-ből, a fast stride-ből és az electro swingből merítettem ihletet. Az volt az alapötlet, hogy komponáljak egy hasonló zongoradarabokból álló sorozatot, mindegyiket más hangnemben: a jelenlegi darab hangneme c-moll, de – az ábécés hangokon végighaladva – egymás után következik egy-egy d-moll, e-moll stb. tonalitású kompozíció is. Egyre csak kísérletezgettem azzal, hogy milyen lehetőségek rejlenek ebben a stílusban: azt találok benne érdekesnek, hogy – talán a moll hangnemválasztás miatt – kiérezhető ugyan a darabból egyfajta keserédesség, „feszés” tempója–ritmikája és táncos karaktere révén mégis „felhőtlen boldogságot” vált ki sokakból – például belőlem is. A darab szerkezeti felépítése egyszerű: a variációs elvet ötvözi a rondóformára jellemző refrénes szerkezettel, ugyanakkor jellege, karaktere könnyed, „légies”. Rendkívül sokrétű ez a kifejezésmód, és a jövőben majd másmilyen karakterű műveket is kívánok alkotni.

Kulcsszavak: zongora, ragtime, improvizáció

PARTIUM KIADÓ, 2026
ISSN 2784-0875

PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEM
RO 410209 ORADEA
STR. PRIMĂRIEI NR. 36.
TEL./FAX: (+40) 259 418 244
WWW.PARTIUM.RO

PKE
Hök

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM